

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIREDTÉSEK:

8-hasábos petty sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Naplóár ora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, május 3.

Mai számunk főbb közleményei:

Vonórelők: A közuti Hamlet.
Misé ülése az ex-lexben.
Egyéni-másról. Irta: Lux Terka.
A képviselőház ülése.
Választások a román szimón.
Beszámoló a jótékonyaságról.
Az Újtelep csatornázása.
A kőművesek és a munkaadók.
A májusi előléptetések.
Ministeri anakértők a szalmapapír-gyárról.
A Visontai-Barta affér.
Tempora mutantur.
Egy aradi bentes esőtügye.
Vádak a sirból.
A magyar népnevelés halottja.
Dinamit-merénylet az ottomán-bank ellen.

A közuti Hamlet.

Arad, május 2.

A csanádi vasutak által bevezetett motoros közlekedés eddigi eredménye — a mint az a lefolyt hó végének mérlegéből kitűnt — a legvérmesebb várakozásokat is felülmulta. Százakra emelkedik egyes napokon az utasok száma és megesik az is, hogy a rendelkezésül álló kocsik nem képesek a jelentkező utasokat mind fölvenni és szállítani. Ennek a rendkívüli jelenségnek pedig az adja meg az igazi jelentőséget, hogy a rendszeren közlekedő vasutvonatokon *egy cseppet sem csökkent a személyforgalom.* A lóvasútra ezen a réven szép haszon járul, anélkül, hogy csak egy fillért is kockáztatni, vagy a kisujját is mozditani volna kénytelen.

Az ACsEV. vállalatának példátlan sikerében nagy tanulság rejlik különösen a lóvasutársaság részére. Az a tanulság, hogy valamely közlekedési vállalat ész és akarat, no meg egy kis kockázattal biztosan megteremtheti magának azt a forgalmat, amely az ő boldogulása, sőt felvirágzásához szükséges. Megteheti ezt különösen Aradon és legkülönösebben pedig maga a lóvasutársulat, ha valahogyan másként csinálná a dolgát, mint a hogyan eddig csinálta.

Kérdés azonban, vajjon nem késett-e már el a javulással a vasutársulat? Megbocsájt-e neki Arad város közönsége és szóba áll-e vele még egyszer? Azt hisszük, ha a társulat igazgatósága letér az eddig követett utról és betudja igazolni, meggyőzőleg, hogy *realis* egységet hajlandó a várossal kötni, akkor még leküzdhetné az ellenszenvet és nagyon is jogosult bizalmatlanságot, melylyel Arad város polgárságának *legszelesebb* köreiből iránta viseltetnek.

Hogyan is áll most a társulat ügye a város közönségével szemben? A társulat körülbelül hét év előtt, vagy legalább is nem sokkal később kötétt a várossal egy szerződést, melyet úgy látszik már akkor sem vett komolyan, mert hét év alatt nem csak hogy végre nem hajtotta a vállalt kötelezettségeket, hanem azon ürügy alatt, hogy a kormány mindaddig még nem adta formális hozzájárulását a szerződéshez, megtagadja ennek a szerző-

désnek az érvényességét is, úgy, hogy a hét esztendei huza-vona egy áprilisi tréfának látszik, melyet a várossal járatnak.

A kormány ezt a kérdést elfogja dönteni, a midőn legközelebbi rendeletével kimondja, hogy hozzá járul-e a szerződéshez, vagy sem. A publikum nem nagy reményeket fűz ehhez a döntéshez, mert — bárha mi nem osztjuk e nézetet — általánosan az a hit van elterjedve, hogy a társulat nemcsak a maga ügykörében huzta-halasztotta ennek a dolognak elintézését, de ugyanez irányban a kormány-nál is érvényesítette a befolyását. Képtelen föltevés, de olyan nagyon ellenszenvesen s a város érdekeinek oly feltűnő hátrányával folytak idáig a lóvasutársulattal való tárgyalások, hogy még e féle föltevések is fölmerülnek, ami épen nem emeli a lóvasutársulat iránti lelkesedést.

A függőben levő kérdésnek még egy ele van, melyet a lóvasutársaság a város ellen irányoz, az t. i. hogy a társulat még mindig arra alapítja a várossal szemben elfoglalt követelődő álláspontját, hogy a város a közuti forgalomnak a lóvontástól eltérő mai forma lebonyolítására, csakis a lóvasutársulattal jogosult egyezkednie. Ez a követelődés rossz vért szül, mert a város közönsége szó nélkül fogadta a kormány leiratának ama rendelkezését, hogy *első sorban a lóvasutársulattal kell egyezkednie*, de most már, hogy ezen egyezkedés meghiusult és pedig *nem a város szerződés-szegése miatt*, a közönség úgy

A hétről.

Egy Indiszkréción.

Az elmúlt szombaton általánosan feltűnt a diskurzus, a melyet Gabányi Miklós, a kiváló szélsőbali politikus a télikertben folytatott Almási Lolával, a szintársulat tagjával. E politikai jellegű beszélgetésről tudósítónk, jól informált helyről, az alábbiakról értesül:

Kit ez ügy illet, érte megbocsásson,
Hogy indiszkréción a hivatásom,
Hogy a begyemben meg nem tarthatom,
Mi történt tizkor este, szombaton.

A télikert volt az ügy színhelye;
Minden asztal vendéggel volt tele.
S lemosolygott a vén üvegtető:
Hogy Nagy Lajosnak sorsa türhető.

S a nyájas üvegtetőnek alatta
Egy helyhez húz mindenki gondolatja,
S ajkról-ajakra száll a nyílt titok:
„Látjátok őt, a nagy Gabányit, ott?”

„Gabányi, híres Miklósa a Háznak,
Ki furfangját, eszét viseli száznak,

Kitől retteget a kormány, hogyha támad,
S ki Fejérváryt tudja kollegának.”

Ó az, Gabányi, — s a nép várta, leste,
Hogy mit csinál Aradon szombat este;
S míg más agyán ilyen gond hatol át,
Ő megszólítja — *Almási Lolát.*

Bokáját hetyke módra összecsapja:
„E honnak vagyok egyik édes apja.
Nevem Gabányi . . . hallotta talán?
Üdvözlöm, szépreményü honleány.

Merézségem ne vegye tréfaképen . . .
Azon kérem a pártunk érdekében:
Hogy megtörvén a százados jeget,
Tegye magyarrá a hadsereget.

Mert híre van Pesttől az Adriáig:
A hadsereg mind Nagysád után áhít.
A tiszt, akármi fegyvernembeli,
Szívébe Nagysád képét viseli.

Elég magának arra egy mosolyja,
Hogy a „mégis huncut“-ot eldalolja:
És szidja, — látván bájos fogsorát, —
A Gotterhalte kompozitorát.

Habár nem csekély játék ez a munka,
Ő Lóla, — tegye meg közös javunkra,

Ne rettegen meg kishitűn előle,
Ha kell, teszünk szert pár — kiséglőre.

Ha áldozattal jár e küldetése,
A kéréssem meg ne tagadja, mégse;
Kacérségnak az Isten sem veszi,
Hiszen, Nagysád, a hazáért teszi!

Akit aztán ily tábornok vezényel:
Megtelik szive kuruc-éreménynyel,
Lehet hazája Prága, vagy Tirol,
Tudni se óhajt Fejérváryról.

E'rontója ne legyen hát a jónak:
Szegődjék társul az obstrukciónak,
S remélem, addig percet sem pihen,
Mig végig nem megy három ezreden.

Igy azután minden paktum ne'kül
A pártunk célja bizton sikerül,
S elmondja a sok tiszt a vén, s a fess
Az első magyar vezényszót: „*szerezz!*”

Hogy a tervnek vaj' lett-e foganatja,
Nem vagyok abba kellőn beavatva,
De Szalay Noldi rá a tanum,
Hogy ez így történt, tisztelt publikum.

Forgács.

tartja, hogy teljes szabadsága van a további lépések megtételében.

Hát ott van a hiba, hogy a lóvasutársulat, a helyett hogy egy lépéssel tovább menne, még mindig osztozódik és vitázik a várossal. Pedig sokkal helyesebben cselekednék a vállalat, ha végül már elbocsájtaná a kormány köpönyegét és egy kis mea culpa-val őszintén felkarolná a város érdekeit és ahhoz fűzné a magáét. Annál ajánlatosabb ezt haladéktalanul tennie, mert nincs sok ideje. Mulnak az évek; már csak 17 évig tart a dicsőség s a földön fekvő s rajta gördülő ócska vas mindenestől a városé lesz. Még csak pár év muljon el s csakugyan nem lesz érdemes a lóvasutal többé szóba állani.

Hagyja oldalt a társulat a kormány döntésére váró perpatvarát és az ACSEV. motoros forgalmának sikerére hivatkozva, keresse meg a várost, hogy a lovak által vontatott kocsik mellett motorost is legyen szabad bizonyos feltételek és a fenálló szerződések érintetlenül hagyása mellett közlekedtetnie. Gondolkozzék, akarjon és kockáztasson valamit a társulat és a kényelmesebb s gyorsabb közlekedés a lejjebb szállított díjak, táguló hálózat lassankint közelebb hozza a vállalatot a város közönségéhez, a tapasztalatok kijelölik a további teendőket utját és a bizalom megadja erkölcsi föltételét annak az egyezésnek, a mely enélkül többé úgy sem lehet. Azonban ha valahol, úgy itt alkalmazható a latin közmondás: „A késedelem veszélytel jár.”

Első ülés az ex-lexben.

(Óriási vihar a képviselőházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, május 1.

Az ex-lex első napján rendkívül viharos ülése volt a képviselőháznak. Olyan jelenetek történtek, aminőhöz kevés hasonló példa van a magyar parlament történetében. Megtörtént ma az az eset, hogy a miniszterelnököt nem akarták meghallgatni és olyan óriási volt a zaj, hogy az elnök kénytelen volt az ülést háromszor felfüggeszteni, a karzatot pedig, mely hangosan

tüntetett, kiűriteni. És a szenvedelem anyyira elragadta az obstruáló ellenzéket, hogy egymással is összeperlekedtek s hangos szitkozódásoktól visszhangoztak a folyosók.

Az ex-lex előterjesztés.

Az ülésen Apponyi Albert elnökölt.

A jegyzőkönyv felolvasása után azonnal feállt Széll miniszterelnök és betérjett egy jelentést, mely azon intézkedésekről szól, melyeket a költségvetés és felhatalmazás hiányában saját felelősségére tesz a kormány, s amelyek egy a közjogi, mint a magánjogi kiadások fedezésére szolgálnak; másrésztől intézkedés történik benne az összes állambevételekre vonatkozólag. Betérjett továbbá egy másik jelentést, mely szól az állam számvevőségnek adott rendeletről a szigorú ellenőrzés tárgyában. A miniszterelnök a jelentésben ezen intézkedések jóváhagyását kéri, továbbá azt, hogy ezt az indemnti tárgyalással kapcsolatosan tárgyalás alá.

Rátkay László: Vád alá helyezést érdemelnek, nem jóváhagyást.

Miről van szó? Nem értjük. Kérjük felolvasatni? — kiáltottak közbe a baloldalon.

Elnök felolvastatja a jelentést.

Polonyi Géza kijelenti, hogy ez a jelentés egyenes alkotmányértés. Nem egyéb ez az osztrák szabályrendeletnél, amelyet a miniszterelnök be akar csempészni a magyar alkotmányba. A kormánynak nincs joga a bevételekről és kiadásokról rendelkezni. Ez meghamisítása a magyar alkotmánynak, s miután az egész jelentést törvénytellennek tartja: kéri az elnököt, hogy ezt a jelentést adja vissza a miniszterelnöknek, annál is inkább, mert ilyen dolgot napirend előtt nem lehet tárgyalni.

Apponyi elnök szerint Polonyi tévedésben van, mert ez a jelentés nem napirend előtti, hanem a napirendhez tartozik, tehát határozni és szavazni is lehet fölötte.

Széll Kálmán reflektálva Polonyi felszólalására, kijelenti, hogy Polonyi összes állításai tévedésen alapulnak. Ő nem rendelkezett semmi irányban sem, nem követett el semmiféle alkotmányértést, de nem is fog elkövetni soha sem. Míg ő a korona és a Ház többségének bizalmát bírja, addig úgy magát, mint miniszter-társait törvényes és felelős kormánynak tekintti és mint ilyenek, kötelessége az államháztartás menetéről gondoskodnia. Ez a jelentés nem praecedens nélküli. 1899 ben, január elején ugyanilyet nyújtott be az akkori miniszterelnök. Kijelenti még, hogy rendeletekkel nem akar kormányozni. Ő egyébként tényeiért nem a kisebbségnek felelős, hanem az egész

országnak. (Eljenzés és taps jobboldalon. Viharos láрма a baloldalon. Elnök többeket rendre utasít. Polytonos, majdnem egy negyed óráig tartó láрма. Elnök csenget.)

Apponyi feláll s a házszabályokra hivatkozva, felszólítja a zajongó képviselőket, hogy respektálják a Ház szabályait, különben kénytelen lesz a legszigorubbán eljárni.

Alig fejezte be a szavait az elnök, újra kitört a láрма és tombolás.

— Alkotmánysegést nem tűrünk! — kiáltások balról.

— Ki Polonyival! Ki kell dobni a nagybögöt — kiáltások jobbról.

A nagy lármában elnök felfüggesztette az ülést.

Szünet közben a folyosón egymást kapacitáltak a képviselők, hogy hagyjanak fel az ilyen jelenetekkel, mert ilyenekkel veszélyeztetik parlamentüket.

A miniszterelnököt nem hallgatják.

Mikor az elnök az ülést újból megnyitotta, Széll Kálmán miniszterelnök, hivatkozva a szólásszabadságra, elvárja — ugymond — hogy meghallgassák, mert felelő akar arra a vádra, hogy ő alkotmánysejtést követett el.

Erre újra éktelen láрма és tombolás hangzik fel a baloldalon.

Apponyi elnök újra rendre inti a zajongókat.

Komjáthy Béla, Beöthy Akos a házszabályokhoz szólva vitatkoznak, mire Széll miniszterelnök újra szólan akar, de az ellenzék nem engedi szóhoz jutni. Negyed egy óráról 1 ig, tehát háromnegyed óra hosszat nem juthatott szóhoz a miniszterelnök.

Apponyi elnök erre újra felfüggesztette az ülést s minthogy e közben a karzaton ének hangzott fel, elnök a karzat kiűritését elrendelte.

Szünet után Széll Kálmán miniszterelnök újra szólan akar. Az előbbi jelenetek ismétlődnek. Apponyi az elnöki emelvényről távozik és az előadói emelvényről csitítja a zajongó ellenzéket. Eközben Kossuth is figyelmezteti pártja tagjait, hogy hallgassák meg már a miniszterelnököt.

Végre Apponyi szóhoz jut. Nemcsak mint a Ház elnöke, nemcsak mint képviselő, hanem mint magyar ember a magyarokhoz fordul, hogy ne kapassák el magukat a szenvedelem-

Egy arany.

Írta: Molnár Jenő.

I.

Hetek óta nem volt munkája. Fűhöz-fához kapkodott, csak hogy egy darabka kenyéret vigyen haza családjának, de alig akadt néhány fillérenyi keresete. Felesége, a szép fiatal asszony, már a fölretett garasokhoz nyult, de azok is fogytán voltak. A teljes inség elé nézett a fiatal házaspár. Nehány hónapos gyermekük soványan kapta meg az édes anyatejet, a háromesztendősi fiucska meg egyre hus után kívánczolt. Barna Péter a kétségbeesés tétlenségével várta a borzasztó nyomorúságot. Elvesztette minden kedvét az élethez, a munkához, a családjához. Egész nap a szegényes szoba egyik sarkában ülve sóhajtozott, közbe nagyokat káromkodva és erősen szocialista izű kifakadásokat hangoztatva.

— Mégis cudarul komisz a világ sorja! — mondogatta kesernyén az asszonynak. — Más torkig van a mulatságokkal, vájkál a kincsből, csömört kap az élvezetektől, a szegény embernek meg szétszakad a cipője, míg munkát talál valahol. Pedig van két karom, becsületem, van akaratom! De mit ér? Azt mondják, így van mindenütt. Hogy a gép kiszorítja a munkásokat. Hogy nincs vállalkozás, nincs pénz. Azért a társaim mind jó helyt dolgoznak. Aki nek pedig nincs munkája, dolgozik helyette a felesége.

Az asszony, aki egyszerű és tiszta ruhájában kedves jelenség volt, zokon vette az utolsó szavakat.

— Keres az, akinek nincs ennyi baja a gyerekekkel.

— Az ám, — szólt a férj — hát Balogné mért tud napszámiba járni a négy gyereke mellett?

— De meg is nézheted a gyerekeit. Mind beteg, mind nyavalyás. Tavaly is elpusztult egy. Azt akarnád talán, hogy én is így tegyek? Jól van, munka után nézek, mosni, surolni megyek, de a gyerekekről aztán nem felelek.

Barna Péter elhallgatott. Magában igazat adott az asszonynak. Hiszen a férfi vállait nyomja a súlyosabb teher, a kenyérgond. Hálátlanság volna megbántani ezt a jellekű, szerető szívű asszonyt, ezt a gondos anyát, aki nek két keze meglátszik a házirenden. Tovább dohogott hát az állam, a kormány és a tőkésék ellen. Az asszony rá se figyelt, a kicsinyével bajoskodott.

Most valaki megkopogtatta az ajtót. Barna Péter vastag „szabad!”-ot kiáltott, mire egy előkelően öltözött fiatal ember lépett a szobába. Mindketten jól ismerték, de csak úgy látásból. A szomszédos házban lakó földbirtokos jogász fia. Az ifju nagyon udvariasan köszönt, sőt hajlongott hát az állam, a kormány és a tőkésék ellen. Az asszony rá se figyelt, a kicsinyével bajoskodott.

— Maguknak hoztam. Elemózsia van benne. Hallottam, hogy nyomorban vannak. Nekünk többet adott az Isten; kötelességet vég-

zek csak, ha megsegítem magukat. Vegyék jó szívvél.

Barna Péter mohón nyult az adomány után. Az asszony, kinek fájdalmasan tekintő szeméi mintha most az örömtől és meglepetéstől kigyultak volna, széket kínált a vendégnek. A fiatal ember megköszönte a szivességet és meleg hangon szólt:

— Az Isten áldja meg magukat és a kicsiket. Nem maradhatok itt, dolgom van.

— De ugy-e, eljön még az urfi? Csak egyszer jöjjön el, hogy meghálálhassuk a jószágát.

Az asszony mondta ezt és szeméből néhány könnyesepp esett ki. A férfi is mondott néhány köszönő szót, majd a csomag felbontásához fogott. A fiatalber kezét nyújtotta a fiatalasszonynak és hevesen megszorította a munkától kissé durva, de kicsiny és szabályos kezét. Közben szinte belemerült tekintete az asszony szemébe, aki zavartan, ingadozva állt előtte. A vendég szívélyesen köszönt és távozott. Az asszony kis ideig utána nézett.

II.

Barna Péternek, hiába, nem volt szerencséje. Egyetlen egyszer kapott egy napi munkát és keresetén a legszűkebb házi cikkeket vásárolta be. Felesége csüggedt, szomorú volt. Betege lett a sok bajnak, szenvedésnek. A kevés élelem megint csak elfogyott, de reménykedtek a jövő ifjában, aki néhány napig nem jelentkezett. A megtört lelki asz-

től, hanem óvják meg a parlament tekintélyét, mert a mi parlamentünk egyuttal a mi védőbástyánk is. Kijelenti, hogy ő tanácsolta a miniszterelnöknek, hogy jelentése most tárgyalassék.

Bartha Odön azt ajánlja, hogy a jelentés ne tárgyalassék, hanem nyomassék ki és osszák szét a képviselők közt s majd csak azután határozzanak a tudomásvétel felett.

Szóll miniszterelnök ehhez hozzájárul, mire a zajos ülés délután fél 3 órakor véget ért.

TÁVIRATOK.

Az angol király Párisban.

Dijon, május 2. Az angol király tegnap d. e. 10 órakor ideérkezett és az angol nagykövet és a francia hatóságok fogadták, amelyek francia földre lépése alkalmából üdvözölték őt.

Páris, május 2. A hazafias liga bizottsága tegnap este elhatározta, hogy felhívja a liga tagjait, hogy Derouléde utasításához képest Edvárd angol király látogatása alkalmából minden Anglia ellen irányuló tüntetéstől tartózkodjanak.

Páris, május 2. Mikor az angol király az Elysée-palotába megérkezett, Loubet elnök elébe ment. A két államfő melegen megrázta egymás kezét és szívélyesen társalgott egymással. Edvárd király kérte, hogy Loubet asszonynál is tiszteletét tehesse. — A király látogatása az Elysée-palotában fél óráig tartott. Az elnök bemutatatta a királynak a polgári és katonai kíséretét és azután egészen kocsijáig kísérte. A király és az elnök e szavakkal bucsuztak el egymástól:

— Este a Theatre Francais-ben.

Páris, május 2. Az Elysée-palota, a belügyminisztérium és az angol nagykövetség este gyönyörűen ki volt világítva. A Place de l'Opéra-en, a Rue de la Paix-on, valamint a Theatre Francais-hez vezető utcákon igen élénk volt az élet. 8 órakor Loubet elnök az angol nagykövetséghez hajtatott. Edvárd király az elnök mellett foglalt helyet a kocsiiban, amelyet utközben lovas testőrök kísérték. A színházhoz menet a gyönyörűen kivilágított utcákon a két államfőt az óriási embertömeg lelkesült óvációkban részesítette. A színházban Edvárd király az elnök és annak neje között foglalt helyet. Az előadás után a király gratulált a kiválóbb művészeknek, azután az elnök

kiséretében elhagyta a színházat. Loubet elnök a királylyal ismét a nagykövetséghez hajtatott, ahol elbucszott tőle és aztán visszatért az Elysée-palotába.

Egyről-másról.

(Májusi hangulat. — Főúri esküvők. — Proletár nők. — A kenyérkereső asszony. — A falu májusa.)

Irtá: L u x T e r k a.

Budapest, május 2.

Nyolc-tíz nappal ezelőtt még hótól fehéredtek a budapesti háztetők s május elsejére az orgonabokrok mégis kiontották magukból illatos kincsüket. A budai oldal olyan, mint egy szép asszonynak parfümmel itatott fátyola, melyet ha a szél fu, álmra hajtó illattal telik meg tőle a levegő.

Az öreg budai házak kőkerítésén kíváncsian hajtogatják ki a sok esőtől harmatos fejüket az orgona ágak, s ha a fővárosi ember látja a naptárból, érzi is a nap melegéből, hogy tavasz volna, vagy mi, s ezt a tavaszt látni is akarja, akkor csak keresztül megy a Dunán és a hamvas lila ágak meg mondják neki oda át: Tavasz bizony, tavasz van, a remények, szerelmek, házasságkötések ideje . . .

Még a kövek közül is fű nő ki, minden kis bokorba virágot csókol a nap s ilyenkor talán még a legdohosabb irodák megrokkant kalmárai is kedvet kapnak hozzá, hogy a virágos bokorról leszakítsanak egy ágat.

Csak hogy virágot lépni, anélkül, hogy ne legyen kinek adni, — nem érdemes. Ezért csupa szerelem, vágy és reménykedés május havának minden rebbenése, szellőjének minden sóhaja és virágainak illata. Üdv neked szép, ifju május, tavasznak bájos arája, szerelemnek patrónája!

A téli bálokon és zsurokon kötött szerelemnek te himezed az utját a templomig, te vagy a lohadó, didergő, lelkesültségét veszített téli szerelemnek virágos ostoru pásztora, te hajtod akolba az eltévedt juhokat és te rendeled ki minden kis katicabogárnak a maga párját.

A budapesti templomokban most napirenden vannak a fényes esküvők. A katolikus mágnásvilág kedvelt esküvő helye a József-utcai Jézus Szent-Szive temploma, ahol utoljára a bájos konzervatív Wenckheim Mariska grófnő

esküdött. Es a budapesti nők, úgy az előkelő gazdag nők, mint a szegény kis varróleányok a világot se mulasztanak egy-egy ilyen esküvő megnézését. Készek óraszámra ácsorogni az utcákon, vagy a hűvös templomok kőkövén, mert a nőket a saját életüknél is jobban érdekli a főrangú nők és színésznők élete. Ez a kettő. Erről álmodoznak, ezek érdeklik őket és a legkisebb részlet is az életükből. S pláne, a házasságuk! Nagy Isten, nagy sor is az, „hogyan néz ki” egy grófkisasszony, ha szerelmes? Sápadt-e, vagy izzók-e arcoskái és ami még ennél is fontosabb: miből van a ruhája és hogy van szabva, hogy száll le a kocsirol, milyen hosszú az uszálya és hogy viselkednek azok a fényes nevű vendégek?

Azokat a nőket azonban, akik május elsején tüntető körmenetet szoktak rendezni, aligha érdekelné az ilyesmi. Szegény munkásnők, gyárakban dolgozó sápadt leányok és asszonyok, akiknek minden gondjuk helyzetük javítása s kiknek nem divatos keringők és ábrándok a nótájuk, hanem: a munkás-marsaillaisse.

Mindenesetre az összes budapesti munkások májusi tüntetése között, ezeknek a nőproletároknak körmenete a legérdekesebb, ahol két-három ezer munkásnő fog vett részt.

Eléggé szomorú jele ez a munkásnők elégedetlenségének. A nő, mint történelmi múltja is mutatja, évezredekig türelemmel viselte az elnyomatást s most, mikor az élet kapuja ő előtte is tárva van, most sem szívesen panaszkodik nyomoruságáról s ha már megteszi, komoly oka van rá.

Nem minden pályán válik be a nő, de ahol csak két kezének ügyességére és szorgalmára s természetében rejlő türelemre van szükség, ott előtte áll a férfi munkásnak. Es ha már ők is panaszkodnak és elégedetlenek, okuk lehet rá.

A nő munkásnak sokkal becsesebb és több értéket képvisel minden krajcár, amit ő keres meg, mint a férfi munkásnak. Es bár rosszabbul lesz fizetve mint a férfi, keresetével mégis több eredményt ér el, mert minden fillérjét komolyan és alaposan meggondolt okkal adja ki.

Ez a májusi körmenet tehát nem a vigsgok és örömsök megnyilatkozása és sehogyse illik be a kenyérszava ebbe a poetikus, gyöngég ünnepbe.

szony, kinek arcáról a hajdani mosoly is elűnt, elvesztette nyugodtságát s idegesen rivalt érjére:

— Ugyan ne kuporogj már a sarokban. Allj a lábodra, aztán hozz baba valamit, mert ohén pusztulunk.

— Beszélj, beszélj! Ezzel úgy sem megünk már előbbre.

— De bizony nem ülsz itt dologtalanul a nyakamon! Takarodjál innét vagy faképnél hagylak. Kenyeret adj, kenyeret!

Eleintén kemény volt a szava, majd rimánkodó s végül könnyekre fakadt. Barna Péter szótlanul tűrte az asszony mérgét, fölkelte vacskáról és kifelé ballagott. Ment, ment, hogy munkát találjon valahol.

Az asszonyt csaknem ágyba döntötte az izgalom s a gyöngeség. Meleg ételt hetek óta nem evett. A padkára dőlt és sutgó szavakkal fohászkozott az Istenhez.

Imájából egy kéz érintése riasztotta föl. A szomszéd jogász fiu keze volt ez. Mellette állt, fejét az asszony keble fölé hajtva. Barna Péterné ijedten ugrott föl, de csakhamar helyreállt nyugalma. A jólelkű, derék ifjut látta maga előtt.

— Nos, hogy vannak? — kérdezte a fiatal ember.

— Rosszabbul, mint eddig. Éhezünk uram éhezünk! — felelte az asszony és könyeit törülgette.

Az ifju karjánál fogva leültette az asszonyt,

aztán mellé helyezkedett. Hosszabb szünet következett. Végül az asszony szólt:

— Ugy-e, az urfi egyetlen fiu?

— Igen. Egy hugocskám meghalt.

— Minden vagyon az urfié lesz?

— Minden, de már most azt tehetem vele, amit akarok. Atyám szabad kezét enged.

— Szép dolog! De boldog is lehet az urfi!

— Azt éppen nem mondhatom.

— Ugyan, ugyan? — szólt kissé derülteben az asszony.

— Boldog volnék, ha meghallgatna valaki.

— Kicsoda? — kérdezősködött kíváncsi szemekkel az asszony.

— Az, akit én szeretek, de aki nem is tud erről semmit.

— Biztosan valami urileány.

— Dehogy.

— Vagy valami színésznő.

— Az se! Nagyon egyszerű asszony . . . — s itt elvágta a mondatot.

— Asszony? No lám! — és Barna Péterné már mosolygott is.

— Asszony, asszony, még pedig a javából. Igazán különös, de úgy van, hogy hasonlít magához.

— De rám pirit az urfi! — szólt az asszony és szőgyenkezve sütötte le fekete szempilláit.

Most fölállt az ifju és határozottan mondta:

— Tudja meg, Barnáné asszony, hogy én magát szeretem!

Az asszony bámulva nézett a fiatal em-

berre és csodálkozása mintha azt akarta volna kifejezni, hogy „talán tréfál az ur?” Az ifju megerősítette előbbi kijelentését, mire Barnáné fölkel a székről és félénken hátralépett.

— Ugy-e, csodálkozik? — folytatta az ifju. — Pedig lássa, én már félesztendő óta szeretem. Minden lépését kilestem, követtem utjain, gyöngyökdtem szép szemében, gyöngysor fogában, bogárfekete hajában.

Az asszony úgy érezte, mintha szédület fogá el. Belékapaszkodott az asztalba. Néhány pillanat múlva fölemelte fejét és nyíltan szólt:

— Beláthatja az urfi, hogy nem szerethettem, mert férjem van.

— Hiszen igaz, igaz . . . Ura van . . . De hát ne gondoljon vele! Látja, én magukat szívesen segitem. Most is hoztam magammal egy aranyat. Itt van, ni . . .

A sárga pénzdarabot letette az asztalra. Barna Péterné elkábitotta a csillogás, de határozott volt válasza:

— A pénzt kölcsönnek fogadom s ha telik, visszafizetem. Addig is nagyon köszönöm a jóságát.

III.

Roskatag lábakkal, fáradtan tért haza Barna Péter. Egy fél cipót, meg egy kis szalonát hozott. Az utcán áldogált, mikor egy ur föl szólította, hogy vigye el a ládját a vasúthoz. E szolgálataért kapott néhány fillért. Más

Es egyáltalán a keserűségnek semmi tüntetésére nem alkalmas ez a rózsaszínű hajnalos, virág illatú nap. A szocialisztikus tüntetéseket nagyon okos dolog lenne inkább az őszi hónapokban tartani meg. Május elseje nem arra való, hogy az emberi nyomorúsággal profanizáljuk a természet ünnepét, mert ez a nap olyan ajándék, amit a természet ajándékoz az embereknek.

Ne a nagyvárosokban keressük tehát a tavasz ünnepét, hanem a falun. A falun, ahol májusi fát állítanak a legények a lányos házak ablakai alá s a hol a természet ünnepét nem zavarja az emberi nyomorúságok kontrasztja.

A fővárosi ember csak ebből a kontrasztból vesz tudomást a tavasz ünnepéről, meg a sörös, meg szemetes kocsi felbokrétázott lovaikról.

Itt-ott ugyan látni egy-egy elegáns kocsi, világos ruhás szép asszonyokkal, akik nyaralókban lakó ismerőseik látogatásáról jönnek s azok tele tűzik a kocsi ernyőjét fűtős virágú ákaccal, orgonnaágakkal s amerre elrobbog ez az illatos fergeteg, ott egy pillanatra mézédés illattal telik meg a főváros kormos, sűrű levegője.

Azért mégis üdv neked szép ifju május, tavasznak bájos arája, szerelemnek patrónája!

Választások a román zsinaton.

(A zsinat befejezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Pénteken fejezte be a görög keleti román egyházmegye ez idei zsinatát. Az utolsó napra választások estek: ekkor alakították meg az aradi és nagyváradi szentszéket. Az érdeklődés az aradi szentszék ujjaalakítása felé fordult, a melynek két előadói tisztsége az egyházi és iskolaügyi, üresedés után került választás alá.

A választás kis küzdelemmel járt, s annak eredménye a következő volt:

Az egyházi előadói állásra, a mely Papp I. János püspökké választásával üresedett meg, Popovics György világi esperest választották meg, 42 szavazattal 4 üres lap ellenében. A választás élethossziglan szól.

Az iskolai tanács előadójává, a lemondott Csorogár Romulusz helyére, Popa György dr. aradjárasi szolgabíróvá választották meg, a ki

foglalkozást nem talált. Az asszony egykedvűen hallgatta.

Egyzserre a boldog meglepetés öröme ült ki Barna Péter arcára. Meglátta az aranyat. Kitért, hogy szerezte? — nem kérdezte az asszonytól. Zsebrevágta és kifordult az ajlón, csak annyit mondva:

— Veszek mindent, ami kell.

Utközben régi cimboráival találkozott, akik a korcsmába igyekeztek. Nógatták, unszolták Barnát, tartson velük. Ez nem mutatott hajlandóságot, röstelte volna beismerni, hogy nincs borra való pénze, de a pajtások karon fogták s vitték magukkal.

A korcsmában vidáman borozgattak. Barna Péter nagyon keveset ivott, de mikor érezte a bor jótékony hatását, érezte, hogy fölpezsdül a vére és ereiben új erő lüktet, — sűrűn rondelte a féllitereket. Később önnivalót is kért. A többiek csodálkozva nézték, mennyit iszik Barna Péter. Aztán meztint ivott s addig, amíg megártott neki. A fejébe szállt a bor. Duhajkodni kezdett, tört, zuzott, végül uri módon fizetett.

... Ide-oda dülöngélve, de bünbánó arccal állt meg az asszony előtt, aki rögtön felismerte a helyzetet. Gondosan lefektette az embert, a zsebében talált aprópénzen tüzelőfát vásárolt és befűtött a rozszant kis kályhába. Aztán az asztalra borult, keservesen sirdogálva. Lelkében megcsendült a becsülete vesztének sirámas szavu harangja...

még nem nyilatkozott, hogy az állást elfogadja-e. Ha elfogadná, a mi valószínű, le kell mondania szolgabírói állásáról.

Az egyházi és iskolai tanács ülnökévé választották: Csorogár Romulusz, Magyer Traján, Vácán Traján, Lázár György, Opreán Nesztor dr., Bocsok Agoston, Petrovics Aurél, Fejér György, Russu Sirianu János és Kosma Aurél.

A gazdasági tanács előadójává újra Szerb Geraszimot választották meg, ülnökeivé pedig Popovics Dániel, Kracsuneszku Sándor, Tempea Pál, Onku Miklós dr. Ungureán Manó, Trucza Péter, Rajku Sebők, Purkár György, Dragoneszku Döme, Tomics Virgil, Muszkán Döme.

A szentszék új tagjai: Popovics György, Popa György, Magyer Traján, Russu Sirianu János, Dragoneszku Döme, Tomics Virgil Muszkán Döme és dr. Kosma Aurél.

A nagyváradi szentszék egyházi tanácsának tagjaivá: Teoran János és Duduleszku György, iskolai tanácsának tagjaivá: Csubandu Péter, Domokos István, Popovics Mózes, Zigre Miklós, Negréán Demeter, Gavrilete Pál, Popovics Miklós dr., Lázár Aurél dr., Pintér János, gazdasági tanácsának tagjaivá: Moldován József, Váncsa Mochin, Fassie Pál, Papp Miklós, Glicz János, Buna János dr., Bibeszku János dr., Balog Demeter és Lenkucz N. választották meg.

A zsinat berekesztése előtt Gáll József főrendiházi tag mondott köszönetet és elismerést Papp I. János püspöknek a zsinat vezetéséért. A zsinat éljenzéssel fogadta Gáll József szavait.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 2.

A tegnapi zűrzavar után ma teljesen megváltozott a Ház képe. Az első jelenség, a mi feltűnt, az volt, hogy sokkal kevesebben jöttek a Házba. A baloldaltól Kubik Béla, Nessi és Pozsgay nem jöttek el, Lengyel Zoltán és Papp Zoltán pedig csak dél felé jelentkeztek. Különbön Ugron Gábor és Bartha Miklós sem voltak jelen.

Midőn Apponyi zsufolt karzatok előtt és nagy érdeklődés mellett megnyitotta az ülést, teljes csend volt és Kossuth Ferencet nagy figyelemmel hallgatta a Ház. Egész sereg kérdést intézett a miniszterelnökhöz, a ki szintén nagy csendben válaszolt a kérdésekre.

Ma lehet, hogy hatással voltak a Házra a a szaloniki hírek is, a melyek a déli órákban terjedtek és hogy lenn a Balkánon komoly bizonyodalmak bevezetése folyik.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány Széchenyi minisztert kivéve, teljes számban együtt van.

Elnök megnyitja az ülést és bejelenti, hogy a napirend előtt Kossuth Ferenc és Holló Lajos kívánnak felszólalni.

(Kérdések a miniszterelnökhöz.)

Kossuth Ferenc: A midőn megszűnik az alkotmányos kormányzás, komoly szavakat intéz a kormányhoz, kérdi attól, hogy miért ragaszkodik makacsul a katonai javaslatokhoz, a mikor látja, hogy azokat a nemzet visszautasítja és a midőn azok ellenében itt erős ellenállásra talált. Nem lehet egy nemzet rab-szolgája egy parlamenti többségnek. A nemzeti védelem teréről nem lehet lezoritani egy hazafias pártot semmiféle többség akaratának. Egy hazafias (többségnek) nem is szabad akarnia ezt. (Zaj, ellenmondások.) A kormány az ujoncemelést azzal indokolta, hogy a többi államok is emeltek hadseregök létszámát, de szerinte, éppen most, egyik állam sem emelte. Azaz Anglia és Északamerika emelték hadseregök létszámát, de ezek csak nem akarnak velünk háboruszkodni. Így tehát a felhozott ok megsemmisül. Következő kérdéseket intézi a kormányhoz:

Mondja meg a kormány, hogy az ujoncemelés eszméje tőle származik-e, vagy pedig a

a többség soraiból-e? Tett-e a kormány legfelsőbb helyen ígéretet a katonai javaslatok keresztülrészakolására? Bejelentette-e, hogy ha ez nem sikerül, úgy csorbát kell ütni az alkotmányon? Es bejelentette-e, hogy ezzel a király esküje is meg van támadva? (Eljenzés, taps a szélbalon). Miért nem ajánlotta fel ezzel szemben a kormány lemondását?

Nem látják-e, hogy itt egyre burkolt támadást intéznek ellenünk Ausztria részéről és minket gyengíteni akarnak? Nem nyomorúság-e, hogy itt magyart állítanak magyarokkal szemben? (Taps, éljenzés.)

Lehet-e kívánni azt, hogy e párt lemondjon létjogosultságáról? Vagy pedig a többség „igy akarom” elmélete előtt meghajoljon?

Szél ezt mondta: itt áll, másként nem tehet. Erre azt feleli: ő is itt áll és nem tehet másként. (Eljenzés a szélbalon.) Neve, csaiádi hagyomány, gyermekkori várfogsága, 44 évi hontalansága és egy gyászos alkalommal tett szent fogadása parancsolja, hogy szolgáljon hazája függetlenségének. (Zajos éljenzés, taps a szélbalon.) Ez a fogadása állítja ide és másképpen nem cselekedhetik.

Pártját pedig létjoga tartja ezen az állásponton. Nem volna e pártnak helye itt, sem az országban, ha küzdelmét feladná. (Taps, éljenzés.) És a párt nem fakciózus, hanem hazafias. Ne tekintsek ellenségnek; ez a párt rögtön áttér az alkotmányos tárgyalásra, ha mihelyt a költségvetéshez fognak. (Hosszas taps, éljenzés a szélbalon, a mely Kossuthot éljenzve körülveszi)

(A válasz.)

Szél Kálmán miniszterelnök: Hogy miért marad meg helyén felhatalmazási törvény nélkül, azt megmondta legutóbbi három beszédeben. Elmondta azt is, miért ragaszkodik a katonai javaslatokhoz. Át van hatva a kormány attól, hogy a hadseregnek mai állapotában szükség van a gyarapításra. Követeli ezt a tüzer-ség reformja, a hadsereg intenzív és extenzív fejlesztése. A létszám az utóbbi időben oly hiányokat tüntet fel, a melyeket a póttartalékokkal lehetetlen pótolni. Az ujonclétszámot pedig 35 év óta nem emelték.

Endrey: Mért nem várják még a véderő-törvényt?

Szél Kálmán miniszterelnök: Imminens kérdések okából halasztották régóta az emelést, de most az ágyuk kérdésének megoldása is sürgeti azt. Az ország adózó képessége ez által nem szenved, ellenben a hadsereg harcképessége és a monarchia védelme szükségessé teszi a létszámemelést most, és mindenesetre súlyos dolog a költségeket emelni, de a nemzet érdekei jönnek itt első sorban tekintetbe. A „sic volo” nem áll! Parlamentáris államban lehetetlennek tartja, hogy a többség akarata érvényesüljön. (Zaj balról.) Hogyan lehetséges az hogy megakasszák a működést, a mikor a többség akarja megszavazni a javaslatokat és csak a kisebbség nem akarja. (Zaj.) A kisebbség így beteggé teszi a parlamentárizmust, annál is inkább, mert nemzeti érd. król van szó. (Helyeslés jobbról)

Az ellenzéknek joga van ideákat kitűzni és azokért küzdeni, de a Ház tárgyalásait megakasztani nincs jogában. A koronával szemben csak az az álláspontja, hogy amit keresztülvinni elhatározott, azt meggyőződésből tette. Az ő lelkiismerete tiszta, ő az alkotmányon csorbát nem üt. O felsége esküje nincs érintve, ő e dologba be nem folyik és szabad folyást enged az alkotmányos tárgyalásnak.

A mi pedig lemondását illeti, kijelenti, hogy az ő személye utban nem áll, ha távozásával a helyzeten segíteni lehetne, boldognak és szerencsésnek érezné magát, hogy innen távozzon. (Eljenzés jobbról, nagy zaj balról.) Lelkiismerete tartja itt, mert a nemzet érdekeiért szállott síkra.

Atérzi Kossuth fogadását; ám küzdjön elveit, politikáját, de azokért a parlamentárizmust meghamisítani nem szabad és nem lehet. Meggyőződése, hogy nem tenne az alkotmány-nak szolgálatot, ha ezt az elvet feladná és az ellenzék „sic volójának” engedne. Nem ragaszkodik helyéhez, de kénytelen-ségből itt marad. (Helyeslés jobbról.)

Itt Tallián Béla alelnök veszi át az elnöki helyet.

Holló Lajos szerint a kisebbségnek van igaza. A hatalomnak eszköze a kormány. A hatalomnak meg kell hajolnia, mert különben

Magyarország lénytelen *Fless* az önvédelem más-
torára lépni.

Kossuth Ferenc személyes kérdésben kijelenti, hogy a jobboldal őt a multkor nem éljenezte, ezt töröljék ki a naplóból.

Elnök intézkedni fog.

Szünet után

a Ház elhatározza, hogy fél 1 kor a kérvényeket tárgyalja.

(A miniszterelnök jelentése.)

Visontai Soma nem tartja alkotmányosnak a jelentést.

Ezután az elnök szünetet rendelt el,

Szünet után a kérvények tárgyalását elhalasztották s áttértek a miniszterelnök tegnapi jelentésének tárgyalására.

(Függetlenségük hajbakapásai.)

Visontai Soma a miniszterelnök tegnapi jelentését alkotmány-jogi szurrogátumnak tartja. Barta Odön tegnapi indítványa pedig — ugymond, — *kétszínű állásfoglalás*; egyik kezével a hatalomhoz, a másikkal a nemzethez surdódik.

Barta Odön visszautasítja Visontai vádját, a melyet *aljas rágalomnak* nyilvánít.

Elnök ezért a kifejezésért Bartát *rendreutasítja*.

Barta Odön beszédének további részében kijelenti, ha Visontai az ő politikai reputációját akarta megbántani, vagy politikai szédelgéssel gyanúsítani, akkor *undorral fordul el a rágalomtól*.

Visontai Soma szintén személyes kérdésben szólal föl. Határtalan önhittségnek tartja Barta támadásait, a melyeket felháborodással utasít vissza. Ugy látszik, Barta el akarja a Ház figyelmét téríteni a dolog lényegéről.

Az ülés végén Gabányi Miklós a honvédeknek, Pozsgay Miklós pedig egy község ármentesítése ügyében interpellált.

Az utóbbira Darányi azonnal válaszolt, s a választ tudomásul vették.

Beszámoló a jótékonyaságról.

(Az izr. nőegyesület és a népkönyha jelentése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Az aradi izr. nőegyesület, melynek a jótékonyaság terén példaadóan szép multja van, e hó 6 án délután 4 órakor tartja *évi közgyűlését*. Sok nemes cselekedetről, a jószívek szép munkájáról lesz szó ezen a gyűlésen, mint a jótékonyaság egy évének beszámolóján. Arad társadalma élénk érdeklődéssel kíséri ezt a beszámolót, miként elismeréssel tekint az egyesület működésére.

A közgyűlés alkalmából az egyesület zárszámadást adott ki, s külön jelentést és számadást az általa fenntartott *népkönyhárról*. A jelentések főbb adatai a következők:

Az egyesület bevétele az elmúlt évben 11 300 kor. 18 fill., ezzel szemben kiadás 8978 kor. 03 fill., pénztári maradvány 2322 kor. 15 fill. A vagyons 42,052 kor. 79 fill. Az alapítandó izr. leányárvaház alaptökéjének állása az elmúlt év végén 7442 kor.

A népkönyha bevételei az átvett 100 korona 35 fillér pénztári maradvány hozzácsatolásával 3328 korona 82 fillér, míg a kiadások összege 3156 korona 49 fillér, a pénztári maradvány 172 korona 38 fillér. Az alaptöke jelenlegi álladéka 21088 korona 23 fillér, a tartozik-alap 9754 korona 01 fillér, a kezelési pénztár-számlán 172 korona 33 fillér, az *össz-vagyon 31,614 korona 57 fillér*.

Az idei télen a népkönyha december 1-től február 27-ig, vagyis 64 napon át szolgálta hivatását, illetve a tavalyihoz viszonyítva egy nappal hosszabb ideig. Ez idő alatt 10,243 személy nyert ott meleg táplálékot vagyis a tavalyi 10041 személyhez viszonyítva 242 vel több, átlag egy napon 163 személy, a mult évi 160 hoz képest. Ezenfelül az intézmény az idén tevékenységének fokozottabb mérvben juttatott szerepet, amennyiben a munkasoztályban e télen beállott munkahiány következtében keresett nélkül maradt munkásoknak a népkönyhát teljesen díjmentesen megnyitotta, s ott naponta 50 egyén, szegény elemi

iskolai tanulók közül is naponta 60 gyermek nyert táplálékot, ezenfelül pedig naponta 45 családnak szállították haza díjmentesen meleg ebédjét.

A 6 án tartandó közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. A választmány jelentése az 1902. igazgatási évről. 2. A népkönyha bizottság jelentése az 1902—1903 évről. 3. A számvizsgáló bizottság jelentései. 4. Esetleges indítványok. 5. Számvizsgáló- és jegyzőkönyvhitelesítő bizottság kijelölése.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kerületi betegsegélyző pénztár már hirdetett közgyűlése elhalasztott, s május hó második felében lesz megtartva. Az érdekeltek az új határnapról hirdetmény és meghívó útján értesítve lesznek.

(*) Az aradi iparosok I-ső betegsegélyző és temetkezési egyesületének ma vasárnap d. u. 3 órakor az egyesület tulajdonát képező magyar utca 4 számú saját házában hivatalos helyiségében rendes havi ülést tart, új tagok 2 kor. beiratási díj lefizetés mellett felvételnek. *Rosmanith Albert* elnök.

(*) Az aradi magyarnyelvterjesztő betegsegélyző és temetkezési egyesületnek saját hivatalos helyiségében május hó 3-án d. u. 3 órakor tartandó rendes havi választmányi ülésére a választmányi tagokat meghívja az *elnökség*.

(*) Az aradi cipész- és csizmadia munkások szakegylete május 3 án az egyesület helyiségében, Tökölly-tér 5. sz. (Forgács József vendéglő) rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: Elnöki jelentés. Csatlakozás az országos szövetséghez. Tagfelvétel. A választmány kiegészítése. Egyesületi ügyek elintézése. Indítványok.

(*) A „Kossuth Lajos” betegsegélyző és temetkezési egyesület Aradon május hó 3 án d. u. 3 órakor saját helyiségében alakuló választmányi ülést tart. *Az elnökség*.

(*) Az aradi hivatalosok betegsegélyző és temetkezési egyesülete holnap, vasárnap délután 3 órakor tartja rendes havi választmányi ülést az egyesület helyiségében. *Az elnökség*.

(*) Új egyesület. A *Csanádapácai katolikus kör* alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

(*) Az Erzsébetvárosi Testvériség agghonvédek segélyző asztaltársaság holnap, vasárnap délután 4 órakor tartja értekezletét *Rittler János* vendéglőjében. *Az elnökség*.

Az Ujtelep csatornázása.

(A belügyminiszter döntése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Az Ujtelep városrész csatornázása, melynek fontos szükségét és célszerűségét a város irányadó férfiai elismerték, a városrész gyártelepei és iskolái pedig több alkalommal sürgették, a város decemberi közgyűlésén tudvalevőleg abban akadt meg, hogy a jelenlegi *magas vízvezetési díjak* mellett a város nem mutatkozott hajlandónak a csatorna-hálózat kibővítésére. Ellenben megbizta a közgyűlés a tanácsot avval, hogy a vízvezetési művek részvénytársaságával kezdjen tárgyalást a vízárak leszállítására.

Amíg ezek a tárgyalások folytak, „Deutsch Bernát és társai” megfélebbzték a közgyűlési határozatot, abból a szempontból tudniillik, hogy a csatorna-hálózatot a vízárak magasságára való tekintet nélkül terjesszék ki az Ujtelepre. A belügyminiszterium *Fascho Moys Sándor* miniszteri tanácsos referálása alapján a felebbezésnek részben *helyt adott* s a határozat indokolási részében érveket hoz föl a csatorna-hálózat kiterjesztése mellett s ezek után a közgyűlést *újabb határozat hozatalára* utasítja.

A miniszteri határozat így hangzik:

A mult év december hó 10-én tartott törvényhatósági közgyűlésében hozott határozatát, mely szerint a város tanácsa által a szennyvízcsatorna kibővítése tárgyában tett javaslatnak mellőzésével kimondatott, hogy mindaddig,

míg a vízvezetési részvénytársaság a jelenlegi magas vízárak leszállítása iránt határozott ajánlatot nem tesz, a szennyvízcsatorna-hálózat kibővítését még elvben sem határozta el s a Weitzer János gép és waggongyár részvénytársaság telepeinek, valamint több más utcának a hálózatba bevonása ügyét a napirendről leveszi, az ellene *Deutsch Bernát* és társai részéről közbeesett felebbezés folytán felülvizsgálván, az *feloldom* s tekintettel arra, hogy a tervezett csatornahálózat kibővítése nélkül az *épitendő új vasúti állomás* és állami *lelencház* alig elképzelhető, tekintettel továbbá arra, hogy a város pénzügyi viszonyainak javulását a jelenlegi 4 és fél százalékos csatornázási hozzájárulási kvóta leszállíthatása által elősegíteni fogja, és hogy a közegészségi és köztisztasági és tűzbiztonsági viszonyok feltétlenül előhaladni fognak, végre arra való tekintettel, hogy a fontos közegészségügyi intézményt ké, ez, kiválóan közérdekű csatornahálózat kiterjesztése a vízdíjak magasságának kérdésével közvetlen kapcsolatban nincs: — utasítom a város közönségét, hogy az ügyet újabb megfontolás tárgyává tegye s hozzon újabb határozatot.

Budapestben, 1908. április 27 én.

A miniszter megbízásából:

Fascho-Moys Sándor
miniszteri tanácsos.

A miniszteri határozatot a tanács bemutatja a közgyűlésnek, az előlekekből ítélve azonban a csatorna-hálózat kibővítéséből a vízdíjak mérséklése nélkül alig lesz valami.

A kőművesek és munkaadók.

(A város új szabályrendelete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

A város tanácsa szabályrendeletet dolgoztatott ki a *kőműves munkával foglalkozó munkaadók és segédzemélyzeitek munkarendjének megállapításáról*. A szabályrendelet tervezet-formában már elkészült s legközelebb a jogi bizottság fogja tárgyalni.

A szabályrendelet főbb intézkedéseit kivonatolva a következőkben ismertetjük:

Meghatározza a szabályrendelet a *munkaidőt*, mely a *március 1-ét* követő első hétfővel kezdődik s az *október 1-ét* követő szombaton végződik. Ezalatt a napi munkaidő az alábbi beosztást nyeri: kezdődik reggel 6 órakor, 8 órától fél 9-ig reggeli, 12 órától fél 2-ig ebéd és pihenés, 6-ig munka. A téli munkaidő alatt reggel 7 órától délután 5-ig tart a munka, reggelire egy fél óra, ebédre másfél óra helyett egy óra szünettel.

Tizenegy éven aluli gyermekek csak anyag-hordásra s más könnyebb munkára alkalmazhatók s naponként legfeljebb nyolc órát dolgozhatnak. Tizenhat évesnél nem idősebb gyermekek csak 10 órát dolgozhatnak naponként.

A munkások csak testi szervezetüknek és erejüknek megfelelő munka elvégzésére kötelezhetők. A *munkabér óraszám szerint fizetendő*, minden bevégzett egy negyed óra teljes órának számít.

Ha valaki a segédzemélyzet tagjai közül a rendes munkaidőn felül vasár- és ünnepnapon is dolgozni akar, a többieknek őt ezen szándékáról lebeszélni, vagy őt munkájában háborgatni nem szabad.

Vasárnapi munkára a segédzemélyzet nem kényszeríthető, kivéve azokat, aki évi, havi, vagy heti fizetés mellett vannak alkalmazva.

A munkások fizetése minden héten szombaton, illetőleg a hét utolsó köznapján, legkésőbb félórával a munkaidő letelte után veszi kezdetét és megszakítás nélkül folytatandó a befejezésig. Ha a munkaadó okozza a késedelmet, a várakozási időt az alkalmazottaknak megfizetni tartozik.

Tilos az alkalmazottak béréből korcsmai vagy bármiféle adósságot levonni, kivéve a munkabérrre adott előleget.

Felmondás a heti kifizetés alkalmával azonnali kilépésre történik. A munkakönyv ilyenkor szombaton este, de legkésőbb vasárnap délig kiadandó.

Olyan esetekben, midőn a munkaadó hibájából vagy mulasztásából szünetel, a segédsemmélyzet munkabért követelni jogosult.

Rajzolók, pallérokkal szemben a felmondási idő 14 nap. Kivételt képeznek itt azok a rajzolók, akik építési terveket önállóan készítenek és építésvezetés-el voltak megbízva, lévén ezekre nézve a felmondási idő három hónap.

Az az alkalmazott, aki a munkát a hét valamelyik napján igazolatlanul elhagyja, kötelessége teljesítésére zorítható, sőt ezenfelül 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel is sújtható.

Május első napján azok a segédek, kik a pallérnak előző napon bejelentik, munkaszünetet tarthatnak, akik azonban dolgozni akarnak, azokat munkájukban akadályozni tilos.

Az a munkás, aki dologközben szeszes italokat fogyaszt, felmondás nélkül, azonnali elbocsátható.

A munkaadó a felesleges munkakeresés céljából köteles az épületén szembetűnő helyre táblát alkalmazni, és azon, ha segédekre van szüksége, a szükséges segédek számát és minőségét kiírni. Ha a szükséges szám betelt, a kiírást törölni.

A szabályrendelet többi részében a biztonsági intézkedéseket foglalja magában.

A májusi előléptetések.

(A közös hadseregben és a honvédségben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Május első napján, a tavaszi virágokkal együtt megjelentek az utcán a csillagok, a melyek a májusi előléptetésnek hírnökei voltak. Mind a két rendeleti közlőny csak május elsőjén délelőtt érkezett meg s hozta hírül a kinevezéseket. Ezek egy részéről már megemlékeztünk, most a bennünket érdeklő előléptetések teljes listáját az alábbiakban hozzuk:

A közös hadseregben.

A cs. és kir. 33. gyalogezredben előlépett: ezredessé: *Dietrich* Albert alezredes, első osztályú százados; herrenalbi *Hermann* Kurt második osztályú százados (a brixeni hadmérnök-igazgatóságnál beosztva) és *Novotny* Ede II. o. százados. Másod osztályú százados: *Acker* Agoston főhadnagy, főhadnagygyá: *Friedler* Imre hadnagy, hadnagygyá: *Jakab* Adalbert tiszthelyettes.

A cs. és kir. 3. huszárezredben előlépett: őrnagygyá: *Bachzelt* Mátyás I. o. százados, első osztályú százados: *Schütz* Agoston II. o. százados, főhadnagygyá: *Thaller* Rezső hadnagy.

A helyőrséget illetik a következő előléptetések: dr. *Wirárich* Hermann törzsorvost a 9. gyalog-hadosztály orvos-főnökét a király az aradi helyőrség orvos-főnökévé való kinevezés mellett 2. osztályú főorvosossá nevezte ki. Az aradi cs. és kir. dandárparancsnokság segédtisztje: *Eisenbach* Artur 2. sz. utász-zászlóaljbeli főhadnagy, a 4. sz. utász-zászlóaljhoz 2. osztályú századosá lépett elő.

Azok közül, a kik régebben az aradi helyőrségben szolgáltak, vagy aradi származásúak, előléptek: *Karger* Vilmos alezredes, a 7. sz. dragonyos-ezred parancsnoka, ezredessé; *Herbay* Silvius I. o. százados a 68. gyalogezredhez, őrnagygyá; báró *Metzger* Gyula II. o. százados a 101. gyalogezredhez I. o. századosá.

A honvédségben.

A lugosi 8. honvéd-gyalogezredben előléptek: II. o. százados: *Artner* Rezső főhadnagy, főhadnagygyá: *Szunter* Miklós hadnagy, had-

nagygyá: *Szöllösy* István tiszthelyettes (az aradi zászlóaljnál). Dr. *Pfann* József főorvos az aradi honvédszolgálat zászlóaljánál II. o. ezredorvossá lépett elő.

A 3. honvéd-huszárezred parancsnoka, lo-vag *Allram* Lothár, a mint megirtuk, ezredessé lépett elő.

Végül megemlítjük, hogy *Kosztka* Emil csendőr-alezredes, a III. sz. csendőrkerületnek (a melyhez az aradi csendőr-szárnyparancsnokság tartozik) parancsnokát, ezredessé léptette.

Miniszteri szakértők

a szalma-papír-gyárról.

(Erdélyes intézkedések.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

A város törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésén azt a határozatot hozta, hogy a kereskedelemügyi miniszteriumot megkeresi aziránt, hogy az aradi szalmaanyaggyár által terjesztett gázok ügyében kért szakvéleményt sürgősen küldje meg. E közgyűlésen *Sarlot* Domokos főkapitány azon nyilatkozatot tette, hogy a mint a szakvélemény megérkezik a gyárat haladéktalanul kötelezni fogja a bűz megszüntetése iránti intézkedések megtételére.

Két nappal ezelőtt a kereskedelmi miniszter közvetlenül a rendőrkapitányi hivatalhoz küldötte meg a várva-várt szakvéleményt, melynek alapján a főkapitány kijelentéséhez hiven haladéktalanul meghozta a vonatkozó vég-határozatát, s azt e hó 1-én a gyári igazgatónak ki is kézbesítette.

A vonatkozó határozat, mely a bűzt megszüntetni hivatott: következőleg hangzik:

A magyar szalmaanyaggyár részvénytársaság képviselőjében *Némethy* Emil gyár-igazgató aradi lakos köteles jelen vég-határozat vételétől számított 42 napon belül azaz 1903. évi június hó 11-ig bármely halasztás iránti kérelem és felebbesre tekintet nélkül a gyártelepről kiáramló bűzös párák felfogása illetve elenyészése érdekében a következő intézkedéseket tenni:

1. A főző tekékből kiáramló gőz megköltését szolgáló párasűrítők fedővel látandók el s bennök a hűtővíz naponkint legalább kétszer megújítandó. A párasűrítők gőzvezetékei úgy alakítandók át, hogy bármikor könnyen tisztíthatók legyenek. A gőzvezetékek állandóan tisztán s egyáltalában az összes párasűrítők állandóan jókarban tartandók.

2. A pörkölő kemence füstje, illetőleg a kemencében fejlődő gőz és gáz mielőtt a kéménybe eresztetnék: *rostélyon égő tűzön* úgy vezetendő keresztül, hogy a bűzt terjesztő kozmás (empireumatikus) anyagok mentől teljesebben elégjenek. A kotró ajtók, ugyszintén a regenerált sziksó kifolyása annyira széles szívó sisakokkal látandó el, hogy a kemencéből kikerült anyagok gőze beléjük szállhasson. A szívó sisakok csővezetéke a gőzt szintén csak tűzön keresztül eressze a kéménybe.

3. A kemencéből kifolyó olvadt sziksó felfogására alkalmasan kerített tartó készítenendő.

E pontok a megteendő intézkedéseket foglalják magokban, míg a határozat többi pontjai intézkedéseket tartalmaznak azon esetre, ha a gyár ezen határidőn belül az elrendelt berendezéseket nem eszközli, kilátásba helyezettve egyidejűleg a megfelelő bírságolás is.

A főkapitány a berendezések ellenőrzésére az aradi kerületi iparfelügyelőséget kérte fel, s így teljes biztosítékot fog nyerni arra vonatkozólag, hogy a készülékeket úgy rendezték be, a mint azokat a miniszter előírta.

A vég-határozat egész terjedelmében élénk visszhangja a főkapitány múlt közgyűlési nyilatkozatának, s főleg az indoklás szerint teljesen biztosra vehető, hogy a kitűzött hat héten

belül a gyári bűz megszűnik, mert a gyárnak a készülékeket ezen idő alatt beszereznie és működtetni kell a kitűzött idő után azonnal.

A vég-határozat ellen csak birtokon kívül lehet felebbesni, mert mint abban, világosan kifejezve van: figyelembe vétettek azon fontos közérdekek, melyek a szóban levő átalakítás-hoz fűződnek, s a határozat eleve kijelenti azt, hogy *semmi halasztást az engedélyezett hat héten túl adni nem fog, mert e kérdés semmi körülmény között továbbra el nem odázható.*

A szakértői vélemény teljesen egyezik *Telbisz* György aradi főreáliskolai tanárnak az előző tárgyalások folyamán adott szakvéleményével, amely szintén abban összponosult, hogy az ugynevezett empireumatikus gázok minél tökéletesebben égetessenek el.

A mint a fentiekööl kitűnik, a hatóság kellő gyorsasággal és erélylyel tette meg intézkedését, most már csakis a gyár vezetőségén mulik, hogy a sűrűn felhangzott panasz és vele együtt a bűz is megszűnjék.

A gyár pedig erre nézve, a mint ismeretes, még régebben azon kijelentést tette, hogy minden intézkedést, mely a bűz megszüntetését biztosítja, készségesen teljesít.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *Bob herceg*, operette. Este: *Tolonc*, népszimű. Gaál Gyula vendégfelléptével. (Páros bérlet.)

Hétfő: *Tosca*, szimű. Gaál Gyula vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)

Kedd: *Arthur kalandjai*, vígjáték. Gaál Gyula vendégfelléptével. (Páros bérlet.)

Szerda: *Vén bakkancsos és fia a huszár* népszimű. Gaál Gyula vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: *Katalin*, operette. (Páros bérlet.)

Péntek: Szünet.

Szombat: Prágai cseh opera-társaság.

Gál első vendégszereplése.

— Szókimondó asszony. —

Gál Gyula már régebb idő óta nem volt a mi színpadunkon. Mióta a Vigszínházból a Nemzeti színház színpadára emelkedett izmos nagy talentumával, magasintelligenciára valló színész-tehetségével, azóta nem volt alkalmunk játékában gyönyörködni. Dacára a sok vendégjárásnak, megtelt a színház és nagy érdeklődéssel kísértük *Napoleonját*, mely szerepében már több ízben ragadta el közönségünket.

Gál ma sokkalta több, mint néhány évvel ezelőtt, pedig már akkor is a magyar színpad egyik kiváló művészete volt. Nehéz volna megállapítani azt, hogy miben nőtt ő magasabbra; de akár az erőteljes hang modulációját, akár a szem- és arcjáték kifejező képességét, akár a szerepfelfogásban rejlt mély tanulmányozást, akár az alakítás jellegzetességét vegyük, mindebben megtaláljuk ma a még nagyobb erőteljességet, a még erősebb, nagyságot.

Mai első vendégszereplése épen ezért kiváló műélvezetet szerzett a közönségnek, mely nyílt színen is zajosan megtapsolta minden nagyobb jelenését és felvonás után több ízben hívta a lámpák elé.

Mellette szép sikerrel büszkélkedhetett *Karácsonyi* Mariska, ki a mosónéból lett marsallné kitűnően tudta jellemezni és nagy ügyességgel tudta érvényesíteni a szókimondás valóságos remekét. A parvenü királyság gög-jét *Gazdy* Aranka és *Follinusné* tolmácsolták természetes hűséggel. A többi herceg, gróf és nemes a színpadon nem tagadta meg származását; ezt különben előírja a szerep is. Csak az a különbség a való és a színpad között, hogy ezek a történelmi alakok megfeledeztek rangjukról, mert még nagyon új volt ez új hi-

vatásuk, míg a színpad hercegeit, grófjai elleledték, hogy ki mi csoda, azért mert nem tudták a szerepeiket. Az egyik császárnénak nevezi Lefébre tábornoknét, a másik hercegnének a császárnét, úgy, hogy igaz volt Napoleonnak, hogy udvarát valóságos guny tárgyává tették környezetének emberei. Ettől eltekintve a darab menete elég gyors és gördülékeny volt, ami már a rendezés érdeme.

Carolus.

* **Vasárnapi előadások.** A színház igazgató-sága vasárnap az idény legnagyobb sikert aratót operettjét *A Bob herceget* tűzte ki délutáni előadásra. A címszerepet *Róza* Lili játssza, Annet *Zilahyné* S. Vilma. A Bob herceg ezuttal tizenötödöször kerül előadásra az aradi Nemzeti színházban. Este rendes helyárrakkal a „*Tolone*“ kerül színre a fő szerepekben Sz. Karácsonyi M., F. Csigaházi Etel, Békéssy, Füredi, Sarkadival.

* **Gál Gyula** második fellépte, ma vasárnap május hó 3-án lép fel Gál Gyula másodszer mint vendég. Tóth Ede eredeti népszínművében a *Tolone*-ban, melyben Mravcsák vándorló legényt játsza.

* **Előkészületek a nyári idényre.** *Zilahy* igazgató a nyári idényre szerényen dolgozik. Egyelőre a következő újdonságokat szerezte meg, melyek gyors egymásutánban fognak színre kerülni: *Egy görbe nap*, *Milliók a hó alatt*, *Fifin* (operett), *Kínai mézesetek* (operett). Ezen kívül fényes kiállításban fog színre kerülni *As ördög pilulái*, látványos bohózat és *Szép Meluzina* tündéres látványosság.

Vádak a sírból.

(Az öngyilkos tűzér-káplár levele.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Megirtuk, hogy *Szegfű* Sándor aradi származású bécsi tűzérkáplár öngyilkossá lett, s hogy az öngyilkosság oka az volt, hogy a szerencsétlen fiut valami csekélységért lefokozták.

Most az öngyilkosnak egy levele került kezünkbe, melyet végzetes tette előtt néhány órával írt Aradmegyében lakó szüleikhez. Ebben a levélben részletesen elmondja *Szegfű* Sándor, hogy mi vitte őt a sírba. Ez a levél megdöbbentő világot vet ama viszonyra, mely a hadsereg egyes ezredeinél fölebbvaló és alantas között van.

Feltétlenül elvárható, hogy a felsőbb katonai hatóságok utána járnának a dolognak. Hiszen amit *Szegfű* Sándor erről írt, életével pecsételte meg szavainak valódiságát.

A levél így kezdődik:

Bécs.

Szeretett jó szüleim!

Bocsássanak meg, hogy ily soká vártam a legutolsó levélre, de most utoljára oly sok bajom volt, hogy még az egész szolgálati időm alatt sem volt ennyi. Épp a midőn ezen sorokat írom, jövök le az ezred kihallgatástól, a mi sajnos, az én részemre nagyon rosszul ütött ki, mert *le lettem fokokozva*. Az okot, hogy miért fokoztak le, azt itt le sem írhatom, mert oly gyerekség, hogy nem is méltó itt leírni. Igazán nem is vagyok képes még helyesen gondolkozni sem a felindulástól és *nem tudom, hogy nem-e lesz még ennek rossz kimenetele*. Börzasztó lelki állapotban vagyok most, mivel már ezen sorokat az áristombban írom, mert 7 napi egygyest kell leülnöm.

A mostani büntetésem egy kutya zuppás miatt kaptam, hogy a jó Isten verné meg érdeme szerint. Mert a földön e gyarló emberek nem is tudnák úgy megbüntetni, a mint azt megérdemli. Ez a dolog így történt:

E hó 14-én délután négy órakor érkeztem meg az urlaubról és a midőn a kaszárnyába értem, a csomagjaimmal a szobámba mentem és ott ült 4 altiszt egy asztalnál és beszélgettek, továbbá még egy közlegény volt jelen. Alig voltam benn öt percig, jött az a főnt említett kutya zuppás-feuerwerker *Riesanek* és elkezd ott henegetni, hogy így meg úgy a ma-

gyaroknak semmiük ennivaló, csak kukorica meg málé és így tovább majd egy fél óráig székírozott, a mit természetesen az a főnnebb említett legénység nagyon is jól hallott; aztán egyszerre csak megfordítja a beszédnek fonálát és azt mondja nekem, ha tényleg van nekik mit enni, úgy mutassam meg, hogy mit hoztam a szabadságról: én persze hallani sem akartam arról, mert ha ő egy pár pillanattal előbb *oly gyalázatosan szökött a magyarokról*, akkor gondoltam, minek egyen ő magyar ételt, és nem is adtam neki. Erre ő azután erőszakhoz folyamodott, és elővett egy kardot és elkezdte a kofferomat fesegetni, a mit persze én megakadályoztam.

Ezután elmondja hosszasan *Szegfű*, hogy mint keresett a „zuppás“ valami csekélységért ürügyet ahhoz, hogy rapportra rendelje.

Mikor a kapitány rapportot tartott — írja — nem is vette figyelembe az én jelentésemet, csak a mit a K. Z. mondott, arra engem megbüntetett 7 napi egyessel és azonkívül bünvádi feljelentést tett ellenem az ezredhez. Ma volt az a végzetes nap reám nézve, a midőn már másodszer kellett megjelennem az ezredkihallgatásnál, a minek csak a neve az, mert még ki sem hallgatva, máris elítélve van az, aki oda jön. Először voltam január 7-én ottan, akkor azért mert egy vormeister, kinek 6 óráig volt kimaradása és 8 órákor jött haza, ezért kaptam 8 nap egyest és fegyelmi vizsgálatot, ami azt jelenti, hogy ha 6 hó leforgása alatt egy büntetést kapok, úgy lefokoznak. Az a börzasztó nap ma van, de oly igazságtalanság még talán sohasem történt, mint ez. Még ha legalább meghallgattak volna, de nem. Az alezredes csak elolvasta a feljelentést és kimondta az ítéletet.

Elmondja, hogy mi volt az oka a zuppás gyűlöletének. Kikart csikarni tőle mindenfélét, s mikor látta, hogy nem ad semmit se, hajsztát indított ellene.

A szomorú levél így végződik:

A midőn ezen sorokat írom, épen adják tudomásomra, hogy az ezredtől 10 napi egyest és lefokozást kaptam büntetésül. Azt hozták fel okul a lefokozásomnak, hogy én mint „istálló-ügyeletes-altiszt“ megengedtem, hogy sört hozzanak az istállóba. Pedig azt már az első kihallgatásnál bebizonyítottam, hogy nem én, hanem a tüzmeister engedte azt meg. Hanem persze, a midőn a kapitány ur kihallgatott, ő meghallgatott ugyan, de azért ő már előre tudta, hogy engem bezár és a tüzmasternek semmi bántódása sem lett.

A mint főnnebb már említettem, még ki sem hallgattak és már el lettem itélve és le lettem fokozva. Mikor az ezredkihallgatásnál voltam, az alezredes ur csak felolvasta a vádat és mindjárt itt is volt az ítélet. Azt mondta „Ist Gut“ nekem ki kellett volna mennem, hanem mielőtt kimentem, azt jelentettem az alezredes urnak, hogy mielőtt lefokozna, kérem előbb meghallgatni egy jelentést, nehogy igazságtalanul legyek elítélve. Ő erre csak azt mondta, hogy tartsam be a szolgálati utat. Így persze már késő. Késő, késő, késő, késő...

Ezt csak azért írtam ceruzával, mert az áristomba nem bírtam mást magammal bevinni.

Az utolsó levél, a melyet közvetlenül az öngyilkosság előtt intézett szüleikhez, így szól:

Kedves, drága jó Szüleim!

Ugy lehet, a midőn ezen sorokat olvassák, én már nem vagyok az élők sorában, annak pedig csak az az oka, hogy igazságtalanul meghurcoltak és bezártak 17 napra igazságtalanul, amit majd a vizsgálat is ki fog deríteni. En leírtam mindent a mi csak eszembe jutott és remélhetőleg majd most, a midőn már késő, az igazság ki fog derülni.

Kérem az Istenre, kérem Önöket kedves, jó Szüleim ne nehezteljenek reám, hogy erre a lépésre adtam magam, de hát én tovább ezt ki nem bírom, mert ha csak reá gondolok arra az igazságtalanságra, azt hiszem, hogy megőrülök. Az egész legénység és Isten a tanum, hogy nekem igazam van és még sem tehettem semmit, mert nem hagytak beszélni. Most sokan azt mondják, hogy miért nem mentem panasra, ha pedig panasra megyek, akkor megint bezárnak. Most már közel a pillanat,

a midőn ezt az árnyékvilágot itt hagyom, de mielőtt ezt tenném, egy forró, szívből jövő imát rebegek a menyek Urához, hogy bocsássa meg bűneimet és hogy kedves Szüleim könnyen elviselhessék a gyászt.

Ezzel zárom soraim azon reményben, hogy megbocsátanak nekem ezen lépésemért. Még mielőtt soraim zárnam, a drága testvéreimet százezerszer csókolom és tiszteltetem valamenynyí ösmerőseimet. Továbbá tiszteltetem a *Zsiga* és az *Izidor* urat is. A napokban, a midőn a *Zsiga* ur itt volt, délelőtt meg akartam látogatni, de már nem volt a szállóban és délután már én az áristombban voltam, azt hittem, hogy megőrülök, mert ha esetleg ő kijött volna és azt megtudja, hogy én a börtönben vagyok, ki tudja mit gondolt volna. Es éppen ez fáj nekem, mert hozzá még az a tudat, hogy ártatlan vagyok, ugyanis megőrjítene ezen a 17 napon. Ezért tehát jobb így, amint csinálom, mert az ugyanis Isten rendelése. Most pedig megegyezzer és utoljára mondom búcsút Kedveseimtől, bocsássanak meg, Isten velők!

Maradok örökké, még a síron is tul szerető fiuk

Sándor.

Érdekes, hogy *Szegfű* maga kéredzkedett Bécsbe, hogy németül tanuljon. Az ő öngyilkosságát — úgy halljuk — egy nappal követte egy másik magyar tűzérnek, egy esztergomi fiunak öngyilkossága, aki szintén a „zuppás“-nak áldozata. Gyönyörű dolgok ezek...

A mint fővárosi tudósítónk táviratozza, *Nessi* Pál orsz. képviselő az öngyilkos tűzér esete ügyében legközelebb interpellációt fog intézni a honvédelmi miniszterhez.

Egy aradi hentes csődügye.

(Tessits Györgyöt elítélték.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Az aradi törvényszék főtárgyaló tanácsa előtt ma egy ismert aradi hentes, ifj. *Tessits* György állott vádlottként. *Tessits* Györgynek a *Forray*-utcában volt hentesüzlete és mint ő hitelének emelése szempontjából mondogatta, nagyarányú sertéshizlaldája. Sertés kereskedéssel is foglalkozott s bizonyos, hogy meglehetősen jövedelemhez jutott. Ez a jövedelem azonban korántsem volt állandó, hanem folyton ingadozott és 1899-ben annyira rosszul állt már az ügye, hogy beszüntette a fizetéseket. Ekkor *Baumann* és *Novákovics* bécsi céggel és *Hámori* László dr. országgyűlési képviselővel üzleti összeköttetésbe lépett. Az utóbbiaktól 10,000 korona értékű kukoricát vett hitelbe, s *Hámori* dr., aki csak hírből ismerte *Tessits*-et, bizott is benne *Tessits* azonban, a kukoricát a szállítást követő napon részint a vételáron, részint azon alul eladta. A hitelezők nem kaptak semmit, mert *Tessits* csakhamar csődöt mondott s ekkor felmutatott egy vagyonieltárt, melyben minden volt, csak érték nem.

Még a csőd előtt, még 1899-ben, mikor a bécsi hitelezők szorongatták és a *Hámori* dr.-nak adott váltó is a lejáratához közeledett, *Tessits* a maga ingatlanaira betáblázott a feleségétől kapott hozomány címén 16,000 korona követelést úgy, hogy a hitelezőknek nem maradt kielégítési alap.

Minthogy pedig olyan időben csinált adósságokat, amikor tudta, hogy azokat tudja kifizetni, a hitelezők feljelentésére az ügyészség csalárd bukás büntette miatt vádat emelt ellene.

Ebben az ügyben ma volt a főtárgyalás. A vádlott avval védekezett, hogy kártyázott és állandó balszerencse kísérte, továbbá, hogy abban az esztendőben, mikor csődbe került, nagy sertésüzés uralkodott az egész országban, mely tönkretett nem egy sertéskereskedőt. A bíróság

kihallgatott erre vonatkozólag egész sereg tanut, de azt, hogy a kártyában vesztett, csak egy tanut tudta igazolni, míg a sertésvészről többen is tudtak.

A bíróság, melynek elnöke Köller János bíró, tagjai Földes János és Szöllösy Jenő dr. voltak, a vádlott Lehrmann Viktor vád- és Szabó Károly dr. ügyvéd védbeszéde után *Lessits Györgyöt két hónapi fogháza ítélte*, mely büntetés kiszabásánál a sertésvész és a vádlott büntetlen előlétele enyhítő körülményként szerepelt.

Lehrmann Viktor alügyész a 92. szakasz alkalmazása miatt, a védő és az elítélt felmentésért *felebbestek*.

SPORT.

A torna-egyesület ülése.

(Nők a tornában. — Az új tornacsarnok. — Házi verseny. — A hivatalos dressz. — Országos tornaünnep Aradon. — A torna-egyesület jubileuma. — Köszönetek.)

Arad, május 2.

Az „Aradi Tornaegyesület” választmánya a napokban tartotta meg rendes havi gyűlését a városháza emeleti tanácstermében, Steinitzer Pál dr. alelnöklete alatt. Az elnök megnyitója után Kómvics József pénztáros a pénztárról, Nagy Sándor titkár-művezető pedig a tornaórák látogatásáról tett jelentést.

Azután tárgyalás alá került a női szakosztály szervezése, melynek létesítését a március havában tartott közgyűlés már elhatározta s annak végrehajtásával az új választmányt bízta meg. Mielőtt a választmány a női szakosztály szervezését kezdeményezné szükségesnek találja a lyceumi tornacsarnok használatát megszerezni s Nagy Sándor titkár-művezető indítványára kérvényt nyújt be a választmány a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez az iránt, hogy a tornacsarnokot déli 12 órától 1-ig hetenként háromszor a nők tornázására átengedje. Csak az engedélyezés után fogja a választmány a női szakosztály létesítésére a mozgalmat megindítani, melynek vezetésére egy jeles szakértőt Boros Dóra urhölgy, polgári iskolai tornatanítónő személyében már sikerült a választmánynak megnyerni.

Nagy Sándor titkár-művezető jelentette, hogy a lyceumi tornacsarnok újja alakítása, a tornaszerek javítása és festése a befejezéshez közeledik s körül-belül május 8. vagy legkésőbb 10 én beköltözhetik az egyesület. A választmány örömmel fogadta ezen jelentést s elhatározta, hogy a szép új otthonába való visszaköltözés öröme május 16-án házi versenyt s utána társas vacsorát rendez. A házi verseny emléklárgyaira 40 koronát utalványoztak ki.

Megállapította a választmány véglegesen a tornadresszt. Az országos, kerületi és helyi tornaünnepélyek alkalmával az országos tornaszövetség ruháját t. i. a galléros piros inget, kék övet, sötét kék pantallót és fekete cipőt, piros kék mezőből álló sapkát, a személyes versenyek, játék és nyári tornagyakorlatokhoz és a mindennapi torna órán piros kék sávós rövid ujjú és kivágott nyaku inget, rövid sötétkék térd nadrágot, fekete harisnyát és fekete tornacipőt és kék övet használ. Mind a két dressz festői szépsége mellett még Arad város színeit is fel fogja tüntetni, a mennyiben a sapkán fehér gomb lévén, a város piros-fehér-kék színe is érvényesül. Különben az egyesület nagyon csinos jelvénye is e három színből van összeállítva.

Nagy Sándor titkár-művezető indítványára a választmány elhatározta, hogy az 1904 ben Aradon rendezendő országos tornaünnepély alkalmával a tornaegyesület huszonöt éves fennállásának emlékünnepélyére az egyesület történetét évkönyvben kiadja s annak megírásával és szerkesztésével Nagy Sándort bízta meg, ki nek kérésére szerkesztő-társakul Steinitzer Pál dr. elnököt és Fényes Iván dr. választmányi tagot nevezte ki, a kik az egyesület tollforgató tagjai közül néhányat még fel fognak kérni a tornázás és sport körébe vágó cikkek megírására.

Végül Steinitzer Pál dr. indítványára a választmány a polgári fiu iskola tornatermének

átengedéseért *Institóris Kálmán* polgármester és iskolaszéki elnöknek, az iskolaszéknek, továbbá mint házigazdáknak *Millig József* iskolafelügyelőnek és *Almásy T. Pál* polgári iskolai igazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Szóba került még a tagok gyűjtésének módzata is, mely *Sorbán János*, *Fényes Iván dr.*, *Reiniger Samu*, *Steinitzer Pál dr.* és *Nagy Sándor* hozzászólásával érdemleges elintézkést nyert. Ezután a folyó ügyek letárgyalásával a gyűlés véget ért.

+ A kisjenői löversenyek. Közeledik a löversenyek szezonja, Aradon ugyan a löversenyek ősszel szoktak lefolyni, az idén a sport iránt érdeklődő publikum most tavasszal is élvezheti és pedig f. hó 24-én Kisjenőn, a hol a Seprős és vidéke félvérlótenyésztő szövetkezet rendezi löversenyeit. A szép díjakkal ösztökötött versenyek feltételeit már közzétettük s csak megemlítjük, hogy az idén e közönség körében élénk érdeklődés mutatkozik a hölgyek díja iránt. Legértékesebbek ezenkívül a versenyek védnökének, *József főherceg* által, valamint a lovaregylet által dotált versenyek. A május 14-én zarándi nevezések érdekes kombinációkra fognak alkalmat adni. A kispárák körében is erős érdeklődés mutatkozik az arad-vármegyei gazdasági egylet által kitűzött verseny iránt, s bizonyára kedves látványt fog nyújtani a többnyire nyereg nélkül, pusztán a ló hátán ülő fiatal gazdák küzdelme. A rendezőség gyönyörűen díszített tribünt emeltet. A gondosan egyengetett pályán serényen dolgoznak. Tervben van, hogy virágkocsik által az ünnepély fényét emeljék.

+ Az aradi kerékpár klub holnap, vasárnap kirándulást rendez Zimándujfalura. Indulás délután két órakor a városligetből.

+ Az Aradi tornaegyesület holnap vasárnap délután 4 órakor a Liceum előtt fekvő játszótéren játékot tart, mely alkalommal a versenybotgyakorlatok és egyéb személyes versenyek is végeztenek. Hétfőn, május 4 én a polgári fiúiskola tornacsarnokában az összes versenygyakorlatokból összpróba tartatik, melyre a tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

A Visontai-Barta affér.

(Egyenletlenség a Kossuth-pártban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 2

A képviselőház mai ülésén rendkívül heves szóváltás történt Barta Odön és Visontai Soma, a Kossuth-párt tagjai között. Visontai Bartának tegnapi indítványát *kétszínűsködésnek* nevezte, a mire Barta *aljas rágalomnak* nyilvánította Visontai szavait, s a többek között kijelentette, hogy *undorral fordul el tőle*.

Ezért, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza: Visontai ma *Lovászi Márton* és *Nessi Pál* országgyűlési képviselők által *provokáltatta* Barthát, a ki a maga részéről *Komjáthy Béla* és *Tóth János* képviselőket nevezte meg segédekül.

A segédek ma délután kezdtek tárgyalni, de azután megszakították a tárgyalásokat s este hat órakor ültek újra össze.

Az összes politikai körökben élénken tárgyalták Visontai támadását Barta Odön ellen. Általában *elítélik Visontai támadásait*, a melyeknek semmi alapjuk nincs; nem tagadják ugyan hogy annak idején a pártközi bonyodalmak elintézésében Barta Odön hathatósan részt vett, de ebben a többi függetlenségi vezérek is részt vettek. A mióta azonban az obstruálók kerültek felszínre a függetlenségi pártban, Barta semmiféle tárgyalásokat nem folytatott a szabadelvű párttal.

Ma este az hirlett, hogy a függetlenségi párt ez ügyben sürgős értekezletre gyűlt össze. Ez azonban téves; a párt ez affért tisztán Vi-

sontai és Barta *személyes ügyének* tekinti s abba nem óhajt beleavatkozni.

A mi Bartha Odön indítványát illeti, arra nézve a függetlenségi pártban megoszlanak a vélemények. A többség *Polonyi indítványát támogatja*. Barta indítványának elvetésével.

Hire jár, hogy Visontai Soma az affér miatt *ki fog lépni a Kossuth-pártból*. Azt is beszélik, hogy Barta Odön, a mennyiben javaslata a függetlenségi párt többsége által leszavaztatnék, *levonja a konzekvenciákat* és kilép a Kossuth-pártból.

Dinamit-merénylet az Ottomán-bank ellen.

(A szaloniki savargások.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 2.

Röviden megemlékeztünk arról a dinamit-merényletről, melyet az Ottomán-bank szaloniki intézete ellen intéztek a bolgár felkelők. A merénylet részleteiről a következő távirati tudósítást vesszük:

A konstantinápolyi diplomáciai képviseltekhez, a melyeknek Szalonikben konzulátusai vannak, csak csütörtök délelőtt elkészv érkeztek meg a táviratok a szerdai eseményekről, mert a táviró-összeköttetés meg volt zavarva. E jelentésekből a következő képet lehet nyerni: Tegnap este 8 órakor a városnak és környékének körülbelül 40 pontján a macedon bizottságok *dinamitmerényleteket követtek el*. Az ottomán bank elleni merénylet a ház égését vonta maga után, a mely átterjedt a szemben lévő *Metelin-bankra* is. Mind a két bank pénztárait hir szerint megmentették. A többi merényletek közül kiemelendő az *idegenek klubja* és két vendéglő ellen elkövetett merénylet. Az idegenek klubjában időző *német konzul megsebesült*. Katonaság, csendőrség és rendőrség üldözte a merénylőket, miközben harcok folytak, a melyek *éjfélig tartottak*. Mindkét részről számos sebesült és halott volt, köztük számos járókelő. A keleti vasut épületel és személyzete nem szenvedtek kárt, csak *Philip Gusztáv* műhelyfőnök, a ki még az utcán volt, szenvedett erős sincsontörést. A robbanások, a tűz és a folytonos lövöldözés természetesen nagyon felizgatta a lakosságot. A váli és a katonai parancsnok megjelentek a tűz színhelyén és az utcákban és közegekkel megnyugtanni igyekeztek a lakosságot. A váli megígérte a konzuli kar megjelent tagjainak, hogy lehetőleg megoltalmazza gyarmataikat. Katonaság szállta meg az összes utcákat és ébren őrizte a konzulátosokat és a többi középületeket. Néhány merénylő és fegyveres bolgáron kívül számos gyanus egyént is letartóztattak. A kereskedelem és forgalom Szalonikben teljesen szünetel.

Az ottomán bank elleni merényletnél hir szerint a dinamit-robbanás két merénylőt *megölt*. *Három merénylőt elfogtak*. A merénylők *kocsikban járva* vetették a bombákat. A merénylet rendezőjét a *Quadalquivir gőzösön* elfogták. A porta, kijelenti, tekintettel a bizottságok dinamitakciójára, ezt egész Európa *mint anarkizmust* el fogja itélni és jóvá fogja hagyni a *megfelelő rendszabályokat*. A porta ez események tárgyában körjegyzéket készül intézni a hatalmakhoz. A porta kijelentése szerint Szalonikban nyugalom uralkodik. Az ostromállapot kihirdetését még nem határozták el, talán beérik egy rendkívüli bíróság kirendelésével.

A porta Szalonikban az idegen alattvalók és tulajdon védelmére erélyes intézkedéseket fog tenni. A Jildizben, a hol a szaloniki események nagy izgalmat keltettek, ma éjjel minisztertanácsot s azután katonai tanácskozáso-

kat tartottak. Azok a hírek, hogy a szaloniki harmadik hadtestet és a drinápolyi második hadtestet mozgósítják, eddig nem nyernek megerősítést. Török adatok szerint a szaloniki török államerdészeti hivatal ellen is követtek el dinamitmerényletet: a nélkül, hogy nagy kárt tettek volna. Egy adat szerint a merénylők kocsin hajtottak az ottomán bankhoz és midőn néhányan közülük az őrszemre vetették magukat, a többiek behatoltak a bank épületébe és dinamitrobantással előidézték a tüzet.

Diplomáciai körökben tulnyomó az a vélemény, hogy a dinamitmerényletek, a melyek idegen alattvalók életében és vagyonában kárt tettek, rendkívül ártottak a merénylők honfarsainak és Bulgáriának. A hatalmak most már valószínűleg nem fogják megakadályozni a portát, hogy a legszigorubb intézkedéseket tegye a bizottságok ellen, a mi a macedóniai helyzetnek meginduló javulását hosszú időre fel fogja tartóztatni. Ha a porta okosan és gyorsan jár el, tekintettel a hatalmak támogatására, megakadályozhatja az események minden rossz következtetését.

Rómából táviratozzák: A Stefáni-ügy-működés jelenti Nápolyból, hogy a *hajóraj egy osztálya parancsot kapott, hogy Szaloniki-be induljon.*

Legújabb távirataink erre vonatkozólag a következők:

Konstantinápoly, május 2.

Szaloniki tegnapelőtt óta csaknem állandóan lángokban áll. A megsérült német konzul állapota súlyos.

Bécs, május 2.

Az összes külügyi hivatalokat konsternálta a macedonok lázadó fellépése. Ma már Bécsben és Budapesten a közvetlen küszöbön álló mozgósításról beszéltek, de ezen hírek még egyelőre ellenőrizhetetlenek.

A külügyi hivatal a szaloniki események folytán elhatározta, hogy a szmirnai vizeken cirkáló osztrák-magyar hadihajókat utasítja, hogy teljes gőzerővel induljanak a szaloniki kikötőbe, ahol a legközelebbi napokban mindazon államok hadihajói összegyűlnek, amelyek alattvalói oltalomra szorulnak. A flotta-tüntetésnek nem az a célja, hogy a török hatóságok dolgaiba beavatkozzék, csupán az, hogy szükség esetén az illető államok alattvalóit megoltalmazza.

Berlin, május 2.

Itteni diplomáciai körök nagyon komolyan veszik a szaloniki eseményeket. Azt hiszik, hogy Bulgária keze benne van a merényletekben. Szófiában nem tagadják a merényletek forradalmi eredetét.

Szófia hírek szerint a macedon forradalomban legközelebb nagy fordulat fog beállani.

Konstantinápoly, május 2.

A halottak számát Szalonikiben százra teszik. A portához érkezett jelentések szerint török részről a halottak száma hét, a sebesülteké néhány tucat. A kereskedelem és forgalom teljesen szünetel.

A Budapest osztrák-magyar hadihajó a szaloniki-i kikötőbe érkezett.

A Yildiz-kioszkban az egész éjjel táncoskodásokat tartottak. Hír szerint a porta jegyzéket intéz a nagyhatalmakhoz, amelyben a szaloniki eseményekért visszatartja magától a felelősséget s azt tisztán Bulgáriára hárítja.

A magyar népnevelés halottja.

(Vass Mátyás. †)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3

A kultúra legerősebb támaszának, a népnevelésnek halottja van, vesztesége az egész ország tanügyének. Meghalt egy pedagógus, aki a neves kortársai közül is kiemelkedett egy fejjel, mert a szabad szellemnek volt embere, olyan lélek, amelynek elszállása, fáklyának kialuvása. Vass Mátyás, nyugalmazott szegedi igazgató-tanító a halott, kinek elhunytáról gyászszal vesz tudomást mindenki, aki a magyar tanügynek, a magyar szellemnek barátja.

Eredményekkel teljes életpálya után, általános tisztelet és szeretet közepette halt meg május első napján Szegeden, hol munkás életének java részét töltötte. A gyász sulya hitvesére, s gyermekeire nehezedik mindenekelőtt; Vass Géza, az Aradi Közlöny helyettes szerkesztője, Vass Dezső új szent-annai jegyző és két nőtestvérük gyászolják az elhunytban atyjukat.

Vass Mátyás Dorozsmán született, iskoláit Szegeden végezte, s előbb Csongrádon, majd Szegeden volt tanító. A hatvanas évek végén került a szegedi Liszt-utcai felsővárosi iskolába, majd pedig a belvárosi iskola tanítója lett. Megválasztatása küzdelemmel járt, ami csak dicsérete neki, mert a szá adalvú gondolkodás ellenségei képezték az ellenpártját. Nyugdíjaztatásáig a belvárosi iskola negyedik osztályának tanítója, s az intézet igazgatója volt. Két év előtt vonult nyugalomba, s ekkor sem a munkakedve miatt hagyta ott az iskolát, hanem elgyöngült szeméi készítették erre.

Sokáig állott mint elnök a csongrádi tanítóegyesület élén, s ebben a díszes állásban sok alkalmat talált arra, hogy a szabad szellemnek védője legyen. Nagy tudását és tekintélyét latba vetve küzdött a szabad tanító-egyesületek mellett s szembeszállott Trefort Agostonnal, az akkori vallás- és közoktatásügyi miniszterrel is. Ennek az eszmének sok követője akadt, így az aradi nevesebb tanfériak közül Simay István, Máday Mátyás, Záray Odön és a nemrég elhunyt Györgyössy Rudolf. Az országos tanítógyűlésen vezérszerepet vitt, s érvényt tudott szerezni elveinek.

Kiváló volt mint szakiró. Tanügyi lapot is adott ki, mely a legradikálisabb nézeteket terjesztette. Munkásságát több tankönyv is dicséri s ezek között híres az abécés könyve. Utolsó munkáit, mikor már nem látott elgyöngült szemével, feleségének mondta tollba. Hűséges neje, olyan szerepet vitt mellette, mint a vak Milton leányai, s lehetővé tette, hogy munkálkodását a természet mostohasága ne akasztja meg.

Mintaszerű működést fejtett ki a tanteremben is. Az ő iskolájában soha sem tudtak hibát felfedezni azok, kik ezt keresni próbálták, hogy a szabad eszmék emberének ártsanak.

Hogy milyen érdemduz működést fejtett ki, mutatja az a megbecsülés, melyben radikális gondolkodásra dacára is részesült. Legfelsőbb kitüntetésben részesült két ízben is. Elsőben ezüst érdemkeresztet kapott, de a hozzá nem méltó kitüntetést kellő tisztelettel visszautasította. Néhány év múlva azután megtörtént az a ritka eset, hogy újabb kitüntetésben részesült: ezuttal arany érdemkeresztet kapott. Egy ideig törvényhatósági bizottsági tagja volt Szeged városának. Tiszteletbeli tagja volt számos tanító egyesületnek, többek között az aradnak is. 1886-ban az aradi tanítóegyesület és a szegedi tanítók között nagyszabású találkozást

hozott létre. A szegedi tanítókat teljes számban áthozta akkor Aradra.

Két év előtt, mikor nyugalomba vonult nagy bucsuztatót rendeztek számára, melyen az egész ország tanítósa képviselve volt. Szegeden még emlékezetes az a monstre banquet, mely ennek a bucsuztatónak egyik aktusa volt. A számos elismeréshez, melyben része volt, járult akkor, hogy a Wodianer-alapból ezer koronát kapott tanügyi érdemeiért.

Mindez csak vázlatos ismertetése annak a hasznos, szép működésnek, melyre most kegyeletos szívvel, hálás érzéssel gondolunk a gyász napjaiban,

MULATSÁGOK.

Az atléták klubavatója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Az aradi atletikai klub ma este avatta fel új klubhelyiségét a rendkívül fényesen sikerült hangverseny és táncmulatság keretében.

A klub agilis vezetősége kitűnően összeállított hangverseny programmal nyitotta meg a felavató ünnepélyt. Első számul az aradi uricigánybanda szerepelt, tüzes magyar nótáival. Ezután Nánássy Géza baritonista énekelt magyar dalokat. A közönség zajos tetszéssel honorálta az énekművész kísérletét: szavalva énekelni minden kíséret nélkül.

Hatalmas tapsvihár fogadta Zilahy Gyulát a pódiumon, aki a maga szeretetreméltó modorával adott elő két monológot. Ezután ismét Nánássy Géza énekelt, ezuttal kurucnótákat, melyeket humoros kuplékkal, majd tréfás jelenetekkel toldott meg. „Cultur Historico Geografia” cím alatt Zilahy kacagtatta meg ezután ismét a közönséget. Befejezésül az uri cigánybanda zendített rá egy népdalsorozatra, ezuttal is ép oly zajos sikert aratott pompás összejátékával és cigányos temperamentumával, mint a farsang alatt annyiszor.

A hangverseny után tánc következett. Az estélyen a következő hölgyek vettek részt:

Leányok: Boros nővérek, Buchvald Zelma, Bene Ilonka, Böhm Mariska, Bedeus Mici, Balla Irénke, Fekete Margit, Frint Olga, Kleiner Margit, Nikolits Ilonka, Pálffy Margit, Riehmer nővérek, Szathmáry Ilonka, Somogyi nővérek, Schauer Magda, Székely nővérek, Szeifrid Anna, Török nővérek.

Asszonyok: Boros Vidáné, özv. Boros Beniné, dr. Borsos Béláné, Böhm Miklósné, Bene Gyuláné, báró Bedeusz Károlyné, Balla Alajosné, Csáklány Sándorné, Csutha Györgyné, Darvas Imréné, báró Exterde Kálmáné, Frint Lajosné, Fekete Imréné, dr. Gyaur Viktorné, Greén Nándorné, Gebhart Istvánné, Házy Ferencné, özv. Iszinger Nándorné, özv. Kleiner Józsefné, Mistéth Sándorné, Mihályi Gyuláné, Nikolits Döméné, Neulinger Béláné, Orodi Jánosné, Péntes Akosné, Pogonyi Nándorné, Pálotay Antalné, Pálffy Istvánné, Riehmer Jánosné, Szathmáry Jánosné, Szokolay Béláné, Székely Károlyné, Somogyi Agostonné, Szabéri Jánosné, Szablóczky Jánosné, Török Lajosné, Vas Gusztávné, Ifj. Vas Gusztávné.

(=) Az Acsev. műhely-munkásai ma este rendkívül sikerült táncmulatságot rendeztek a „Központi szálló” nagytermében. A táncot hangverseny előzte meg, melynek programja a következő volt: Az énekes imája. Előadta a „Szárnyaskerek dalkör”. Kuruc nóták. Tárogatón előadta Joanovics Sándor. A borkostoló. Tréfás férfi négyes, előadta a Szárnyaskerek dalkör négyeskara. Adám legnagyobb büne. A Szárnyaskerek dalkör éneke. Mendelssohn E-mol hangverseny I. tétel, hegedűn előadta Zinner Viktor, zongorán kísérte Budits Mátyás tanár. Olasz saláta. Tréfás férfi-négyes operának be-

fejező létele alakjában előadta a Szárnyaske-
rök dalkör négyes kara. A hangverseny-prog-
ramm valamennyi száma nagy tetszést aratott.
A szárnyaske-
rök dalkör legtöbb ének-
számát és
Joanovits Sándor tőrogató szolóját megújrázták.

(=) A nyomdászok majálisa. Az aradi könyv-
nyomdászok szakegylete holnap, vasárnap dél-
előtt majális rendezése ügyében, saját egyleti
helyiségében értekezletet tart. A mulatság az
előző éveket tekintve, előreláthatólag a leg-
kitűnőbbben sikerültnék ígérkeznek.

(=) Majális. Az aradi összes asztaltársasá-
gok — számszerint kilencen — szövetkezve,
nagy majális rendeznek május 17-én a Csála
erdőben. A mulatság élén Nagy Kálmán, a
Kossuth asztaltársaság elnöke áll. Tekintve a
jótékonycélt, melyre az asztaltársaságok összes
bevételeiket áldozzák, nagyon helyesen csele-
kedtek, a midőn tömörülve, a sok mulatság he-
lyett egyet rendeznek. Ezáltal nagyobb összeg
jut a jótékonycélra s a közönségnek az áldo-
zatkésztsége is csak egyszer lesz igénybe véve.
A mulatság rendezőbizottsága a programot
már összeállította s azon buzgalkodik, hogy
az minél többet nyujtsa. A meghívók szét-
küldését a hét folyamán kezdik meg.

Tempora mutantur.

(Négy évvel ezelőtt — és most.)

Arad, május 2.

Az ex-lex reggelén talán nem lesz érdek-
telen egymás mellé állítani két tekintélyes fő-
városi lapnak az ex-lexről vallott véleményét.

A „Budapesti Napló“ és a „Budapesti Hir-
lap“ -ból hozunk szemelvényeket alább, az egyik
oldalon azt, amit négy év előtt, a másik olda-
lon, amit most ír az ex-lexről a két ujság.

Budapesti Napló.

Négy évvel ezelőtt:

„Egy darócruhás aggas-
tyán, (a magyar alkotmány)
jelenik meg a miniszterel-
nöki palotában és a lakmá-
rozó nagyrakhoz, a ma-
gyar nép honatnak kormány-
sóihoz szól. Éjféli. Még 3 itt
az ur. de már bucsuzik,
mert azt végezték, hogy el
kell pusztulnia. De megöl-
ték öt többször és mindig
föltamad. Mert ilyenkor ő
betemetkezik az eleven krip-
ták millióiba, a meleg em-
beri szívekbe. És feltamad,
mikor felharsan a forrada-
lom szótára.“

(Majd a többségről szól.)

„Mi az, mit te legfőbb nagy-
ur, többség névvel illetsz?
Nos, hány emberből áll vaj-
jon ez a többség? Nemde,
harmadfélszázból is alig?
Hát 18 milliónak két és fél-
száz a többsége? Erre felel-
jettek! Hogy én pusztuljak
el, mivel 200 és annyi job-
bágy így akarja? Hát tud-
játok-e, ki vagyok én? 18
millió embernek közös lelke,
az vagyok.“

„Akkor eddig ellene tá-
madtak, legalább királyok
váltak, most kufárok hada
támad ellene orozva. Eddig
ő volt a hid a király és a
nemzet közt. És most le-
bonlja a hidat egy új bitörő:
a többség. Azt akarja, hogy
a király és nemzet ne ért-
sék meg egymást és így
magához kaparthasson min-
den hatalmat. Ha volna szí-
vetek, megessé szenvedésen,
de nincs csak gyomrotok s az
is lehetetlen.“

Most:

„Az obstruáló független-
ségi párt makacs ellentál-
lása emlékeztet nappá avat-
ta a holnapi napot. Majus
elsőjével újabb ex-lex álla-
potba jutott az ország és a
Széll-kormány természet-
esen számol a kényszerhely-
zettel és a reáruházott ha-
talmat csak az alkotmány
keretén belül gyakorolja.“

„Az ellenzéki felfogás
egyenest ráuszítja az anar-
kista étvágyakat a fenn-
álló jogrendekre s a mos-
tani obstrukció jogcime va-
lóságát nógatja a dema-
gogiát, hogy csak szervez-
ze meg forradalmát, mert
a parlamentnek nem lesz
sem joga, sem hatalma az
állami és társadalmi orga-
nizáció megvédésére.“

„A többség nem ereszt
rá a parlamentárizmust a
demagóg forradalom lej-
tőjére.“

„Az országgyűlés pedig
arra való, hogy a néptöme-
gek pillanatnyi szeszélyei-
től függetlenül s a maga-
sabbrendű és bonyolultabb
államérdekek szorgos mér-
legelésével elégítse ki a
nemzet létfeltételeiből eredő
szükségleteket. A népképvi-
seleti rendszernek nem a
fejedelmi abszolútizmus az
egyetlen veszedelme. Éppoly
veszedelmes rá nézve a
plebiszcitárius törekvés is.
Mind a kettő megőrli és
megöli az alkotmányos sa-
badtságot. A plebiszcitum
rendszerint a zsarnokságba
fullad bele.“

„És mindezt látva, ítél-
jen a nemzet, nem telje-
sít-e a többség és a kor-
mány zord, de elhárítha-
talan köteleességet, midőn
felveszi a küzdelmet a leg-
esztelenebb és legléghab-
forradalom ellen, melyet
valaha kisebbség a parla-
mentárizmus alapelve ellen
indított?“

Budapesti Hírlap.

Négy évvel ezelőtt:

„Mire holnapra meg-
virradunk, egy törvényse-
gő kormány hatalma ül
rajtunk. Alkotmányunk sar-
kalatos tételein seb esik.
Felhatalmazás nélkül ad-
ják és veszik az adópénze-
ket. Kést ütöttek alkotmá-
nyunk testébe. Talán ki
tudják venni, hogy el ne
vérezzen, de örök emlékeül
e hitvány kornak, ott ma-
rad e szeplőtlen testen a
merénylet után a sebhely.“

„És senki se hazudja tele
a szomszédja fülét azzal,
hogy ennek így kellett
lenni, hogy ez a parla-
menti elvált történi, hogy
ez a kisebbség erőszaká-
ból jő.“

„A többségnek és kor-
málynak, ha — nem külső
hatalmával, — hanem belső
erejével és erkölcsével bír ál-
lásának, az ilyen bajt és ve-
szedelmet el kell háritani,
meg kell előzni tudni. Ha
nem tudja, akkor teljesítellen
hagyta köteleességét, nem
tudott kormányozni, tehát
illetéktelenül foglalja el he-
lyét. Senki és semmi sem
felelős azért, ami holnap
lesz; egyedül és kizárólag
a kormány és pártja, a
mely anélkül, hogy segí-
teni tudna, felhatalmazza a
kormányt, hogy rongálja
meg az alkotmányt.“

Most:

„Ma éjjeli tizenkét órá-
tól kezdve az ország ugy-
nevezett ex-lex-állapotban
van.“

„Barátaink elbátortala-
nodnak, ellenségeinknek ün-
nepe lesz, becsmerlő és
kisebbitő kritikát várhatunk
az európai közvélemény ko-
moly organumaitól.“

„Alkotmányunk szilárd-
ságának megrendülésével
megrendül államiségünk
ereje. Maguk a törvényho-
zók adnak példát és buz-
ditást a polgárságnak arra,
hogy a parlamentárizmust
és alkotmányosságunkat
nem szükséges nagyon ko-
molyan venni. A tör-
vénytisztelést bizonyára a
szabadság egyik legna-
gyobb fegyvere és biztosí-
téka. A képviselőház egy
országok pártja, mely a
törvények meghozatalában
részt vesz, megakadályozza
mágit a képviselőházat
abban, hogy a törvényes
állapot teljes fönntartásá-
ról gondoskodjék. Kíván-
ható-e, hogy az, a ki nem
törvényhozó, hanem csak
adófizető, polgári kötele-
ségeit és jogait komolyab-
ban fogja föl, mint a kép-
viselők egy része a maga
törvényhozói-ogait és kö-
teleességeit?“

„Az ex-lexet könnyel-
műien és meggondolás nél-
kül idézték az országra.
Vakmerő játék az ex-lex.
Ki kell jelentenünk, hogy e
felettlőbb nagyon komoly
helyzetet az országra nem
elégé komoly emberek
idézték föl.“

„Mindenre el kell ké-
szülve lennünk. De egyre
kell figyelni: alkotmá-
nyunk, szabadságunk, tör-
vényeink kincseire, a me-
lyeknek ma biztosabb me-
nedéke a polgári hajlék és
a hazafi-szívek, mint a tör-
vényhozás terme, a honnan
a törvénytelen állapotra a
példaadás kiindul.“

Tempora mutantur Négy év alatt
kormánypartivá lett a két ujság, s a kormány-
partii lap másképp vélekedik az ex-lex-ről, mint
a független.

HIREK.

A Weitzer-örökség megtámadása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

A város milliós örökségének lebonyolítása
is, mint minden hagyatéki ügy, soká huzódik.
A törvényszerű formások és határidők be-
tartásán kívül újabb az is hátráltatja a gyors
lebonyolítást, hogy Weitzer János végrende-
lését két oldalról is megtámadták.

Az egyik támadó fél Weitzer János test-
vérbátyja: Weitzer Károly. A gráci hagyatéki
bíró, amely előtt Weitzer Károly igényét
bejelentette, a várossal szemben őt utasította
perre. Itt tudni kell, hogy perre utasítani a
gyengébb igényjogosultsággal bíró félt szokás.

A Horvátország területén utólag felfedezett
ingatlanra is jelentkezett igénylő, egy horvát-
országi ember, aki azon az alapon pereli a vá-
rost, hogy az ingatlan tulajdonjoga egy Wei-
tzer Jánostól származó kötelező nyilatkozat alap-
ján őt illeti.

A város tanácsa mai ülésében a Weitzer-
féle hagyatéki ügy több részletével foglalkozott.
Igy intézkedést tett arra nézve, hogy a Horse-
féle részvények, melyek Weitzer János becs-
lése szerint jelenlegi értékük kétszeresével
vannak leltárba véve, valódi értékük szerint
vétessenek föl, nehogy a város a lényeges ér-
tékek meg nem felelően több hagyatéki ille-
tétet fizessen.

A gráci waggongyári részvények közül,
melynek egyrésze szintén Arad tulajdona lesz,
egyét kisorsoltak. Ennek értékét a tanács ha-
gyatéki kezelés alá vétette.

Az örökség lebonyolítása gyorsabb lépések-
kel fog haladni a jövő hónaptól kezdve, ameny-
nyiben a hagyatéki tárgyalást a gráci bíróság
előtt június hóban valószínűleg meg fogják
tartani.

— A király Lónyayéknál. Bécsből táviratoz-
ták: Ó Felsége ma délután Lónyay Elemér
grófnal és feleségénél: Stefánia főhercegnőnél
hosszabb látogatást tett.

— Az aradi püspök felszentelése. Pap I.
Jánost, az aradi gör. kel. román egyházmegye
új püspökét május 6 án, szerdán, a görög nap-
tár szerint Szent-György napján fogja felszen-
teelni Szebenben Metianu érsek. A püspök hét-
főn délben utazik el Aradról s kíséretében lesz-
nek: dr. Oncu Miklós, Trutia Péter és dr. Trai-
leszku János kisjenői, Popovics György világosi,
Bozin Miklós tenkei és Beles Vazul aradi es-
peresek. A felszentelést, miután a szebeni szé-
kesegyház most építés alatt áll, az egyik
külvárosi templomban fogják megtartani.

— Végvári Neuman. Lúpunk legutóbbi szá-
mában megirtuk, hogy az aradi Neuman-család
királyi kitüntetésben részesül. A „Budapesti
Közlöny“ ma hivatalosan is megerősíti értesü-
sünket, s közli a királyi kéziratot, mely sze-
rint a fentnevezett család a közgazdaság és
közjótékonyosság terén szerzett érdemei elisme-
réséül a magyar nemességet kapta „végvári“
előnévvel. A királyi kegy Arad egyik legelőke-
lőbb családját éri, melynek férfitagjait már a
mai királyi kézirat előtt megnemesítette a
munka, míg a család hölgytagjai a jótékony-
gyakorlásában nemesítették szívüket. A mai
nap folyamán ugy Aradról, mint az ország kü-
lönböző részéből halomszámra érkeztek a sze-
rencsekívánatok a Neuman-házhoz, melynek
több mint félszázados multja szorososan össze-
van növe a magyar szesz- és malomipar fejlő-
désével, messze földön ismert hírnevével.

— A politikai kilátások. Fővárosi tu-
dósítónk táviratozza: Az ex-lex második
napján még semmi kilátás nem nyit a ki-
bontakozásra. Bécsi politikai körökben
biznak abban, hogy a függetlenségi párt
abbahagyja az obstrukciót és hogy sikerülni
fog békés megoldást találni. Ezzel szem-
ben a magyar politikusok a legnagyobb bi-
zonytalanságban látják a helyzetet. Apponyi
Albert gróf az ex-lex dacára kiutalványozta
a képviselők május havi illetményét. A
függetlenségi párt tagjainak egy része az
elnöki utalványozás dacára sem vette föl
járandóságát.

— A pankotai adóhivatal — Világoson. Bv-
tizedes harc folyik Pankota és Világos községek
között a keltőjük számára felállított egy adóhi-
vatalért, mely eddig Pankotán székel. Sok kér-
vényezés és közigazgatási tárgyalások előzték
a pénzügyminiszteri döntést, melyet végre
ma publikál a hivatalos lap legutóbbi szám.
Eszerint:

A m. kir. pénzügyminiszter a pankotai
kir. adóhivatalt és személyzetét a folyó év
július 1-ével Aravármegye világosi járásának
székhelyére: Világosra helyezi át.

Amilyen örömet szerez a világosiaknak a
pénzügyminiszter döntése, akkora nyomoruság
az a pankotaiaknak. Az áthelyezés mellett szól
az a körülmény, hogy a világosi járásnak, mely-
be Pankota is tartozik, székhelye, itt van a
járásbíró, melyeknek letéti hivatala a pan-
kotai adóhivatal, másrészt az áthelyezés annál
érzékenyebben érintheti a pankotaiakat azért,

mert az adóhivatalon kívül semmi más közhivatal nincs.

— Az aradi sütősegédek bérmozgalma. Az aradi sütőmunkások bérmozgalma ügyében kedden ül össze a *békeltető-bizottság*, melynek tagjait ma választották meg. A bizottságnak tizenkét tagja van, felelősségen munkaadó s felelősségen munkás. A tagválasztások eredménye a következő: az *önálló pékiparosok* közül a bizottság tagjai lettek: Kristyó János, Klein Ignác, May János, Fischer János, Fischer Samu és Hoffmann Viktor. A segédek közül: Tex János, Fábri Béla, Totári Mihály, Péter Lajos, Stern József és Schanbach Ferenc. A bizottság kedden délután 3 órakor ül össze s elnöke *Grein* Nándor tb. főkapitány iparhatósági biztos, jegyzője *Kiss* Ferenc iparistületi titkár lesz. Ez a vegyes bizottság fogja tárgyalás alá venni a segédek követeléseit, amelyek lényegükben a következők:

Husz százalékos munkabér-emelés.

Az eddigi természetbeni élelmezés helyett, a munkabéren felül 1 kor. 63 fillér élelmezési díj.

A bérmozgalomban résztvevők három hónapon belül ne legyenek albocsájtathatók.

Külön lakóhelyiséget kívánnak megfelelő ágyakkal, amelyek között egy szabad tér legyen a tulsufaltság megakadályozására; az ágyakhoz tiszta ágynemű adassék.

Követelik a vasárnapi munkaszünetét.

— **Változások az aradi kir. pénzügyigazgatóságánál.** A pénzügyminiszter *Pfeiffer* Jenő dr. budapesti ügyvédet az aradi kir. pénzügyigazgatóságához pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki; *Vutsák* Sándor aradi pénzügyi fogalmazót *Löcsere*, *Bánhegyesi* Lajos fogalmazó-gyakornokot Nagyszébenből Aradra helyezte át. A pénzügyminiszter az aradi kir. pénzügyigazgatóságánál új fogalmazógyakornoki állást rendszerezett.

— **A szlatinai Munk-gyár megszűnik.** Arad megye iparát élénken érdeklő hírről veszünk tudomást. A *Munk* H. és fia szlatinai faipar-gyárat, mely a napokban leégett, nem építik fel újra. Ennek főleg az az oka, hogy az illető biztosító társaság kiküldöttjei nem akarják a kárt annyira becsülni, mint amennyire a cég méltányosnak tartaná. Ebből nagy bonyodalom és per lesz. *Munk* Ede kereskedelmi tanácsos, a cég főnöke már sürgönyözött bécsi ügyvédjének, aki legközelebb lejön Szlatinára és megindítja a pert. Az ügy Arad megyére nézve nagyon káros, amennyiben a gyárnál foglalkoztatott 4—500 munkás, kinek évi fizetése 5—600.000 korona, kenyér nélkül marad. A gyár egyes csoportok szerint egy millió koronára volt biztosítva. A tüzkár 500.000 korona.

— **A Neuman cég adományai.** Megemlékeztünk az aradi Neuman testvérek cégnek a Hírlapírók Országos Nyugdíjintézete s a Budapesti Újságírók Egyesülete javára tett nagylelkű, tekintélyes alapítványáról. Ezzel egyidejűleg a Neuman testvérek-cég a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének 1000 korona alapítványt küldött. A fentkört érzésről tanuskodó alapítványt a V. H. O. Sz. elnöksége a következő levelel köszönte meg:

Tekintetes Neuman Testvérek cégnek
Aradon.

Köszönettel vettük nagybecsű levelét, mely szerint szövetségünk hivatását méltányolván, annak céljaira 1000 koronát volt szíves felajánlani és megküldeni alapítványul. Addig is, míg az alapító levelet szerencsénk lesz rendelkezésére bocsájtani, halásan nyugtadjuk ennek a tekintélyes összegnek vételére és alkalmat veszünk azon kívánság kifejezésére, hogy a t. cég, mely fenállásának félszázada alatt gyárait

az ország legjelentékenyebb iparvállalatai közé emelte, mindig fokozódó eredményekkel teljesítette nagy értékű szolgálatait a hazai ipar fejlesztésének terén és a nagyarányú jótékony-ságban, melylyel eddig is számos emberbaráti intézményt létkötelezett. Kivaló tisztelettel Szegeden, 1908. május 1-én.

Vidéki hírlapírók országos szövetsége:

Palócs László,
titkár.

Kulinyi Zsigmond,
elnök.

— **Házasság.** *Edvi-Ilés* Margitot, *Edvi-Ilés* László hírlapíró-társunknak, az aradi kereskedelmi és iparkamara m. titkárának és neje-nek *Szalay* Etelka urasszonynak leányát május 2-án, szombaton délelben vezette oltárhoz dr. *Langér* Aurél, a m. kir. államvasutak igazgatóságának elnökségi fogalmazója, *Langer* Alajos kir. pénzügyi tanácsos, nagybecskereki pénzügyigazgató helyettesnek és neje-nek *Weber* Hermína urasszonynak fia. Az esketést *Osák* Cirják dr. rendfőnök, a vaskoronarend lovagja végezte; tanuk *Kövesdy* Ignác aradi főgimnáziumi tanár és *Weber* Ferenc tanár, a cs. és kir. udvari zenekar tagja és udvari zenemű-táros (Bécs) voltak. Esküvő után az új pár elutazott.

— **Szocialista-népgyűlés Kurticson.** Az Arad megye községeiben hirtelen erővel fellépet szocialista-láz különösen sok hívőt szerzett magának *Kurticson*, melynek lakói százával álltak a vörös lobogó alá. *Szerdán*, a románok Szent-György napján megtartják Kurticson az első szocialista népgyűlést, melyre a központ *Saluzinszky* Ignác román szocialistát küldi le Kurticsra. *Saluzinszky* a balázsfalvi gimnázium tanulója volt, innen azonban izgatásai miatt konzilium abeundival távoznia kellett; jelenleg a *Voința Poporului* című román nyelvű budapesti szocialista lap szerkesztője.

— **Az aradi Vörös Kereszt közgyűlése.** Az országos Vörös Kereszt-egyesület aradi fiókja ma délután tartotta meg közgyűlését a városháza tanácstermében. *Marossy* Miklós titkár olvasta fel az évi jelentést és a számvizsgálók előterjesztését, melyet a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett. Az aradi pénztár vagyona a pénztári kimutatás szerint 26 600 korona. Elhatározta a közgyűlés, hogy a tagok szaporítására mozgalmat indít, s ennek vezetésével megbizta *Institóris* Kálmán elnököt és *Marossy* Miklós titkárt. A választmányi tagok egy-harmad részének mandátuma lejárván, a közgyűlés a kilépő tagokat újból megválasztotta. A részleges tisztújítás alkalmából elnökké gróf *Breda* Viktornt és *Institóris* Kálmánt, alelnökké *Wadowszky* Gusztávot és *Kádas* Kálmánt újból megválasztotta a közgyűlés, melyen résztvettek: Gróf *Breda* Viktornt és *Institóris* Kálmán elnökök, *Abrai* Lajosné, *Halmi* Andorné, *Heinrich* Sándorné, *Hermann* Gyulinné, *Mayer* Miksáné, *Virág* Lajosné, *Wadowszky* Gusztávné, továbbá: *Abrai* Lajos, *Kádas* Kálmán, dr. *Posgay* Lajos, *Wadowszky* Gusztáv és *Marossy* Miklós jegyző.

— **Motorközlekedés Szatmáron.** *Szatmár-Németsi* város mérnöki hivatala ma megkeresést küldött Arad tamácsához s ebben felvilágosítást kér a motorközlekedésről. *Szatmár* villamos közúti közlekedés van, a mérnöki hivatal nem is jelzi átiratában, hogy mely célból érdeklődik a motoros közlekedés iránt.

— **A kereskedelmi alkalmazottak alapítványa.** *Hirschl* Zsigmond és neje szül. *Steinitzer* Regina millenniumi alapítványának kamatai egy Aradon lakó, szűkölködő, munkaképtelen kereskedelmi irodai alkalmazottnak (*Comptoirist*), ha pedig ilyen nem akadna, Aradon lakó szegény munkaképtelen egy b kereskedelmi alkalmazottnak úgy mint utazónak, bolti segédnek stb. levén kiadandók, felhivatnak mindazok, a kik a segély elnyerésére jogaimmel bírnak, hogy a szolgálati minőségüket és keresetképtenségüket igazoló kérvényüket *1. évi május hó kilencedikén délig* az alólírott kamarai elnökségnél nyújtsák be. A díj odaitélése május hó 10-én történik. Az aradi kereskedelmi és iparkamara.

— **Vörös május.** *Brassó*ból táviratozzák: Az itteni munkások május elsején a tilalom dacára *tüntető körmenetet* akartak rendezni, de a

rendőrség szétoszlatta őket. A zavargók egy lovasrendőrt súlyosan megsebesítettek. Több tüntetőt a rendőrség letartóztatott. A helyzet annyira komoly volt, hogy megfelelő katonaság állott készenlétben. Este újra tüntettek a munkások.

— **Kinevezés.** *Keppich* Jakab dr., az államvasutak orvosává neveztetett ki.

— **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Pittner* Aurél makói állami főgimnáziumi r. tanárnak, a makói állami főgimnázium javára tett iskolai adományáért, köszönetét nyilvánította.

— **Magyar név.** *Allenbach* Emil aradi illetőségű kecskeméti lakos családi nevének „Almási“-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Megakadályozott betörés** Temesvárról táviratozzák: A temesvári rendőrséget arról értesítették, hogy egy betörőbanda a temesrékási adóhivatalba akar betörni. A figyelmeztetésre a csendőrök csüdtörtökön éjjel meglepték a betörőket és heves küzdelem után, a melyben a betörők megsérültek, *hat parasztot elfoglaltak*. A betörők feje elmenekült. Ma azonban ezt is elfogták Temesvárott *Jankulov* József fővámhivatali szolga személyében, aki azelőtt a városi rendőrségnél szolgált, ahonnan több lopás és más visszaélés miatt elbocsátották.

— **Pincérek gyűlése.** Az országos pincérnyugdíjgyűlés aradi választmánya hétfő délután négy órakor a *Japán* kávéházban ülést tart.

— **Az aradi szocialisták népgyűlése.** Péntek délután az aradi forradalmi szociáldemokrata párt rendkívüli népes gyűlést tartott az Atilla-téren. A népgyűlés szónokai a munkások helyzetével foglalkoztak, majd a munkások ellenségeivel. Este a Nagypipa vendéglőben táncmulatságot rendeztek.

— **A közlekedési muzeum.** A magy. kir. közlekedési muzeum, Budapesten a városligetben, mint eddig, úgy a folyó évben is, május hó elejétől, október hó végeig, minden hétfőn, szerdán és pénteken délelőtt 9—12 ig, délután 2—6 óráig, továbbá vasárnapon délelőtt 9—12 óráig lesz nyitva, a közönség számára. A muzeum látogatása ingyenes.

— **Eltűnt udvari hivatalnok.** A bécsi rendőrség átiratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy *Gyárfás* György, a cs. és kir. főudvarmesteri hivatal számvevőségi osztályában alkalmazott irodatiszt a múlt hónap 2-a óta eltűnt *Bécsből*. *Gyárfás* rendben elvégezte hivatalos dolgait, adóssága nem volt és így nem tudják, hogy mi oka lehet az eltűnésnek. *Gyárfás* György Lacfalván (Háromszékmegye) 1870-ben született, nőtlen, középtermetű, karcu, haja, szeme fekete. Magyarul és németül beszél.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálóbizottsága** május hó 17-én. Aradon képesítő vizsgálatot tart. A vizsgáznai akarók kellően felszerelt kérvényeiket a m. kir. iparfelügyelőséghez — Arad, Rákóczy utca 20. szám I. emelet nyújtják be, az elnökség.

— **Gruber** László aradi vendéglős, a honvédszár laktanya melletti városi vendéglőt bére vette, s azt ujonnan felszerelve a napokban megnyitott. Lapunk mai számában megjelenő nyilttéri hirdetésnyére felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

— **Minden nőnek** tudnia kell, hogy a párisi és bécsi kiállításon arany éremmel kitüntetett *Balassa*-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltűnt szeplőt, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az arorról és annak gyönyörű üdeséget, fiatalságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 3 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható *Balassa* Kornél gyógyszer-tárában Temesvár, Aradon *Vojtek* és *Weisz* uraknál, *Krausz* Elemér és tarsai drogueria üzletében, *Földes* Kelemen gyógyszer-tárában, *Tábor* Gyula gyógyszer-tárában Pécska-ut 18. sz., ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék *Balassa* féle ugorkatejet kérni.

— **A nagy jutalom.** Az osztálysorsjáték záró-huzása után mindenki izgatottan várja, hogy ki nyeri meg a 600.000 koronás nagy jutalmat. A napokban lefolyt huzás alkalmával a legnagyobb osztálysors-

Játék üzlet Török A. és Társa bankház (Budapest, Teréz-körút 46.) 4 szerencsés vevőinek kedvezett a sika szerencse és négy család most uszik a boldogságban, hogy e cég szerencséjében bizott és hűen kitartott a Török bankház mellett. Ezen nagy jutalmakon kívül ugyancsak a VI osztályban a 30.000, 20.000, két 10 000 koronás, több 5000 és sok egyéb főnyereményt fizetett ki e szerencsés bankház vevőinek, úgy, hogy ezen egyetlenegy osztályban körülbelül egy és fél millió koronát nyertek a szerencsés vevők Török A. és Társa bankházában. Ezen az alapon nemcsak a legnagyobb, hanem a legszerencsésebb bankháznak is mondhatjuk a Török céget. A hála nyilatkozatok száma, melyeket e cég szerencsés vevőitől kapott, igen nagy. Az a hártalan bizalom, melyet a bankházzal szemben vevői tanusítanak, folyton szélesebb körökben terjed el, mert a nagyközönség már ismeri e cég szerencséjét, korrekt üzleti elvét, pontosságát, diszkrétóját, és előzékenységét, melyet mindenkivel szemben egyformán tanusít. Ennek fogva indíttatva érezzük magunkat a Török A. és Társa bankházat Budapesten, (főútlelet: VI., Teréz körút 6. fiókok: Váci-körút 4., Múzeum-körút 11., Erzsébet-körút 54.) aki oly számos és nagy nyereményt fizetett ki már vevőinek, mindenkinek ajánlani, mert az osztálysorsjegy vásárló közönség itt teljes biztonságot élvez minden irányban.

— A dunai ünnepély alkalmából — mely 13 án lesz Budapesten — van szerencsém a t. közönség b. figyelmét Palais Royal című üzletemre (Budapest, Koronaherceg-utca 8. Havis bazár) felhívni. Raktárom, mely a legdivatosabb francia és angol díszmű cikkeknek egyik legnagyobb telepe, rendkívül dus választékot nyújt francia gyémánt utánzatú ékszerokban. Üzletem különlegességeit képezik: valódi struotoll legyezők, ezüst és díszmű-botok, óra láncok, melltűk, fülfüggők, ugyanczintén hór-díszmű-árak. Most érkeztek meg Párisból a legújabb óvek, óvcsattok és kiegészítők. Ez alkalommal vidéki vevőimet 10% árengedményben részesítem! Számos látogatást kérve, maradok kitűnő tisztelettel Orlai Sándorné „Palas Royal“ Budapest, IV. Koronaherceg utca 8. (Havis bazár.)

— Ujból itt a tavasz, a gyermekek örvendenek, hogy nem kell többet a négy fal között szórakozni, hanem élvezhetik a szabad levegőt és vigan ugrádoznak a zöld gyepen kényők-kedvők szerint. Nagy szerepet játszik ilyenkor a nyári játékok különféle sorozata: mint labda, labdaverő, kugli, hajtókerika, kárka-játék, lepkefogó, foot baal, ugró zsinór, talicska, locsoló, kerti szerszám, homok játék, kerti hinta stb., melyek mind nagy választékban, különös olcsó árak mellett kaphatók Porter Vilmos Nagy Aruházában, a Szabadság-téren.

— Dentolin fog-crème a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— Vásároljunk FMKE-lacket.

—x— Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri“ vagy a „Margitszigeti“ fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

—x— Orvendetes dolog, hogy a közönség felvilágosodottsága mellett csak jó aru érvényesülhet. Erre támaszkodva, mint tősgyökeres magyar gyáros ajánlom a legújabb módszer szerint, modern berendezésű gyáramban készült kitűnő pármái ibolya szappanomat, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bír, a bőrt finomítja és üdíti. Rendkívül szelíd hatásánál fogva a legérzékenyebb arc-bőrűek is nagy sikerrel használják. Minden külföldi szappant háttérbe szorít. 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 korona 20 fillér. Készítője: Szabó Béla gyógyszerész, pipere szappangyáros Miskolcon. Raktár Vojtek és Weisz drogueria és parfüm-nemű nagykereskedésében Aradon.

—x— A tisztelt olvasóközönség figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelent Gaedicke A. osztálysorsjegygyűjtőde hirdetésére.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

P. Gy. dr. Pécska. Miután szombaton a május 1-ki munkaszünet miatt a lap nem jelent meg, közleménye időszerűtlenné vált.

NAPIREND.

Május 3. Vasárnap. Róm. kath. naptár: József oltalma. — Protestáns naptár: József oltalma. — Görög-keleti naptár (április 20.): Teodór. — A nap kél 4 óra 24 perckor, nyugszik 6 óra 57 perckor.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, elvélve csapadék.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a 12 év óta

Szabadság-tér 20. sz. a.

fennálló

könyv-zenemű és papirkereskedésemet a Minorita-palota

Andrássy-téri oldalára helyeztem át.

Addig is

mig az áthelyezés megtörténik az összes raktáron levő árak

rendkívül leszállított

árakon lesznek árusítva.

Kitűnő tisztelettel:

267

Révész Nándor,

könyv-, zenemű- és papirkereskedése

Arad, Szabadság-tér 20. sz. Telefon 265.

Csinos könyv-állványok

rendkívül olcsón eladó.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Kellemes tavaszi időben a tengeri vetése a legnagyobb igyekezettel van folyamatban.

A külföldi piac tartósan lanyha, jó időjárás és az árak keresetlensége miatt, mely körülmény belföldünkön is utánzásra talált.

Gyenge kereslet mellett elkelt mintegy 600 métermázsa buza és 500 métermázsa tengeri.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységét véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.10—7.15.

Buza közép 7.00.

Tengeri 5.80—5.85.

Rozs névleges jegyzés 6.10—6.20.

Arpa névleges jegyzés 5.30—5.50.

Zab névleges jegyzés 5.30—5.40.

Az irányzat változatlan.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 2.

Előzetes. Buzakinlát mérsékelt, a vételkedv korlátozott. Nyugodt irányzat mellett 26,000 métermázsa került forgalomba változatlan, a zárlatnál néhány fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Időjárás szép. Heti behozatal 133,000 métermázsa.

Zárlat 12 órakor:

Buza májusra	7.73—7.74
Buza októberre	7.49—7.50
Rozs októberre	6.50—6.51
Zab májusra	6.31—6.33
Zab októberre	5.57—5.58
Tengeri májusra	6.36—6.38
Tengeri júliusra	5.9—5.98
Répe augusztusra	12.65—12.75

Zárlat 5 órakor:

Buza májusra	7.69—7.70
Buza októberre	7.47—7.48
Rozs októberre	6.49—6.50
Zab májusra	6.31—6.33
Zab októberre	5.58—5.59
Tengeri májusra	6.28—6.29

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL*

Homoksivatag a Baross-parkban.

Ha valaki megakarja tanulni, hogy parkokkal, ligetekkel hogyan nem kell bánni, az jöjjön el Aradra. Van egy gyönyörű parkunk: a Baross park, ahol nyáron át ezer számba keresik az egészséget kicsinyek és nagyok egyaránt. Ennek a parknak pázsitját hol elzárják a gyermekek elől, hol meg, — amint most teszik — térdig érő portengert rögtönöznek a séta-utakra, úgy hogy valóságos Szaharabeli hangulat fogja el a szerencsétlen vándort, kit balsorsra odavezet.

A kioszk mai megnyitása alkalmával temérdek ember járt a Baross-parkban, de csak izgó-mozgó alakokat lehetett látni, mert testvér a testvérré, apa a fiára nem ismert a fölvert porban.

Elvárjuk a város tanácsától, hogy a lehetetlen állapoton sürgősen javít. Vagy megszünteti a Baross-park homoksivatagját, vagy tevéket bocsájt a sétálók rendelkezésére.

Több anya.

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papir-kereskedése, antiquariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)
Telephon 385. szám.

Papirneműek, írószerek, akvarell- és olajfestékek és egyéb festészeti kellékek, tan-szerek, rajzeszközök és levélpapírok óriási választéka.

Regények, disz művek, nyelvtanok, szakmunkák szótárak stb. igen jutányos árakon.

Több ezer virág, tájkép- és alak-festő-minta eladásra és kölcsönzésre.

POSNER-féle

üzleti-könyvek

teljes bizományi lerakata.

Képes levelező-lapok

legnagyobb választéka.

Gyönyörű metszetek, akvarell-képek és olajfestmények igen mérsékelt árakon. Nagy választék.

Nyomtatványok és névjegyek

azonnali elkészítése.

Szolid árak, pontos kiszolgálás.

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtár,

melyben minden ujdonság megjelenés után azonnal kapható. Kölcsön-díj havi 1 kor. 20 fill., vagy kötetenként 8 fillér. Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek. A könyvek újak és tiszták.

813 30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntár

mely a zeneirodalom minden termékét és bármely ujdonságát tartalmazza. Kölcsön-díj havi 2 kor. vagy számonként 20 fill. Vidékre is pontos kiszolgálás.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Menyasszonyi-selyem 60 krtól 11 frt 35 krig méterenként, minden színben. Elvámolva és házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték haladéktalanul. **Meunberg selyemgyára, Zürich.** 2744

REGÉNY-CSARNOK.

Klára grófnő.

— Francia regény. —
Fordította: **Riét Gyula.** [12]
(Folytatás.)

Renée hirtelen megakart fordulni, hogy megismerje a szót, de meggondolta a dolgot, aminek igen könnyen, kellemetlen következményei lettek volna. Elvégre is, nincs-e igaza a gunyolódónak? Miért heveskedne? Az elvesztett aranyak nem-e a gazdag Walter pénztözsér zsebeiből valók voltak? A világ jogosan gondolhatta, hogy eladta magát annak a gazdag embernek! Nem a saját családja, bocsátotta őt áruba?

Renée belépett a táncterembe. — A parfüm nehéz illata és a porral telt forró levegő, érte arcát. A zene rezgőt játszott és a párok gyorsan színes kaosban repültek el káprázó szemek előtt. A hangos beszéd, a nevetés, a legyező mozgása, selyem ruhák suhogása, az enyelgés, tréfálkozás, suttogás, a forró tekintetek, kihevült arcok, égő ajkak, összetaposott, elhervadt virágok, összegyűlt uszály, a csillogó, fedetlen fehér nyak és kebel, mint zürzavaros kép tárult szemek elé. Keserű, fájdalmas mosoly jelent meg ajkán. Milyen az ő élete, ehhez az élethez képest. Körülnézett és tekintetével Claire-t kereste. Nem találta sehol. Clementine, az ő huga sem vegyült a táncolók közé.

De ott volt a teremben. Egy palma grupp alatt ült Maticon márkival. A hadnagy megragadta Clementine kezét és kérően nézett kipiált arcába, kinek szemek a boldogság, a szerénység szégyenkezésébe merültek. Az irigység egy futó érzete surrant be a Renée szívébe. Miért nem akar az árny eltűni, mi közte és Claire között emelkedett? Nem dőre, hogy az árnyék úgy vissza ijeszti őt? Kiment a verandára. Hűvös, friss éjjeli levegő szállt feléje és ő mélyen fölélegezve lépett a szabadba. A papírlámpácskák már nagyrészt elaludtak és csak itt-ott lebeggett meg egynehány tarka lámpion a könnyű szellőben. A veranda háttérében két alak állott, élénk beszélgetésbe merül e. Most a férfi megragadta a hölgy kezét, ki azt szívesen átengedte. A férfi mélyen meghajolt és megcsókolta a kezét. Renée fölkapagott. A két alakban, Claire-t és Richardot ismerte föl.

Ezek hirtelen megfordultak. A fény megvilágította, Claire megijedt, halvány arcát. Richard, bátyához lépett.

— Bennünket keresel Renée? — kérdezte hirtelen magához térve, de halk, remegő hangon.

— A véletlen idevezetett, — felelt Renée epés gunnyal. A véletlen, nagyon kellemetlen fickó, kiméretlenül letépi az ember szeméről... a köteléket.

Claire kebléből halk, fájdalmas sóhaj tört föl, Richard arca elborult.

— Remélem bátyám, — szolt csaknem fenyegető hangon, — nem akasz sérteni? ...

— Miért sértenének szavam? Csak szemem már nem oly vakok, mint azelőtt voltak.

— Renée, kérlek... Mérsékeld magad... Gondolj nevünk nő, becsületére.

— Renée megfordult. Richard vissza akarta tartani, de Renée elutasította magától.

— Tudni fogod, hogy mi a kötelességed. Hinni akarom, hogy nevem és házam becsületét még nem sértettétek meg.

E szavak után tova lépett, anélkül, hogy csak egy pillantást is vetett volna Claire-re, ki megsemmisülten rogyott egy székre. Midőn Renée visszakerült a bálterembe, hang és szín között nem tudott különbséget tenni. Mint a ki esztét veszttette, öntudatlanul ment ismét a kijárat felé. E pillanatban megfogták karját. Anyja

állt előtte, ki gondos aggódással nézett kísérteties arcába.

— Fiam, beteg vagy talán?
Renée végig simította arcát, majd oly cinkusan nevetett föl, hogy anyja ijedten visszalépett tőle.

— Oh nem, kedves anyám — válaszolt gunyosan, — én nem vagzok beteg. Ne féljétek, hogy elrontom szépen kiesztelt játékokat. Tovább játszom szerepemet, mint vig fickó, mint egy haldokló harcos... a hogy akarjátok. Legyetek nyugodtak, gondtalanul élhettek, a vételárt megfizettétek... ez az én szívem volt... és a becsületem.

— Az Isten szerelméért, mit beszélsz fiam? Te sokat ittál.

— Lehet anyám, hogy a pezsgő beszél belőlem, de te azt is tudod, hogy borban van az igazság...

Montrabella gróf ment el előtlük.

— Hogy állunk Montrabella gróf? — kiáltott utána Renée. — Játsszanak még?

— Erősen! felelt orrhagon a kis hadnagy.

— Brissac kapitány mesés szerencsével játszik.

— Majd megkísértem, hátha megrontom szerencsét — nevetett Renée. — Jöjjön gróf, hisz ön is játszik. Nemde?

— Végtelenül sajnálom, — felelt ez könnyű zavarral. — A legközelebbi táncra ő méltóságával vagyok angazsálva.

— Ah, az más! Fáradjon csak a verandára. Kellemes szórakozást!... Pá, anyácskám!

Egyedül csak a borban van igazság...

Trillázva sietett tova és eltűnt a játékszobába. A grófnő ijedt csodálkozással nézett utána, míg a szőke hadnagy keskeny ajkain gunyos mosoly lebegett.

A játékasztal körül már kevesen voltak.

— No, mi ez? Már a vége felé? — kiáltott Renée és az asztalhoz lépett. — Remélem kapitány ur, hogy még az éjjel vissza adja a revansot?

— Ha kívánja gróf ur...

— Erre a drámára háromezer franc.

— Mi a kő?

— Elfogadja?

— Magától értetődik!

— Tournez donc! Faites votre jeu!

Es a játék tovább folyt.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1903. évi május hó 3-án:

Bérletszűnet. Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árrakkal.

Bob herceg.

Regényes nagy operette 3 felvonásban. Irták: Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerzte: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

A királynő György, fia	Csigaházi E. Rózsa Lili.	Hadnagy Lordkancellár	Somlai A. Keleti M.
Viktória	Répásy G.	Tom, bátyja	Győre Alajos.
Lancaster	Békéssy Gy.	Annie, leánya	Singhoffor V.
Pomponius	Polgár S.	Plumpudding	Sarkadi A.
Hopmester	Füredi J.	Gipsy, fűszeres	Németh J.
Táncmester	Juhász S.	Pickvick	Pápai József.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 196. sz. Páros.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes árrakkal:

GAÁL GYULA mint vendég:

A tolonc.

100 arany pályadíjat nyert énekes népszínmű 3 felvonásban. Irtá: Tóth Ede. Zenéjét szerzé: Erkel Gyula.

SZEMÉLYEK:

Kontra Krizsa, neje	Füredi J. Pajor Agnes.	Móric Dolgos, jegyző	Abai Gyula. Németh J.
Miklós, fia	Békéssy Gy.	Rigó, bíró	Győre Alajos.
Abris	Somlai A.	Órdög Sára	Csigaházi E.
Rézi	Répásy G.	Angyal Liska	Karácsonyi.
Háni	Szilassy J.	Mrvacsák	Gaal Gyula.
Lórin	Sarkadi A.	János bácsi	Juhász S.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi május hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Gyorsvonat délután	4.21	Személyvonat d. u.	3.33
Személysz. tv. d. u.	4.45	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinról délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Radnáról vas. és ün. e.	8.13
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjeli	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.34
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	7.06
Személyvonat d. u.	4.11	Személyvonat este	10.33
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.54

Motormenetek

Arad—Szabadságtér és Battonya között.

Battonya felé reggel	8.—	Battonya felől reggel	6.02
Battonya felé d. u.	12.26	Battonya felől d. u.	12.04
Battonya felé este	7.11	Battonya felől d. u.	4.05

NYILTTÉR.*

Dr. Szathmáry Béla,

ügyvéd.

Irodáját

Eötvös-utca 8. sz. a. (Glück-házba)

helyezte át.

1041

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a Vásártéren, a volt

Fitus-féle

vendéglőt

(m. kir. honvédhuszár kántint)

átvettem és azt folyó évi május hó 1-én

megnyitottam.

Izléses ételek és tisztán kezelt italokról mindenkor a legjobban gondoskodva van.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Gruber László,

vendéglős.

Borbás Lajos,

szobafestő és mázoló,

Arad, Weitzer János (volt Templom-utca 12.)

Ajánlja magát a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség figyelmébe mindennemű szobafestő és mázoló munkák elkészítésére, u. m.: ereszést és lényezést a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig jutányos árk mellett.

Szolid, pontos és lelkiismeretes munkák elvégzéséről a t. háztulajdonos és lakásbérletbiztosítottak.

353

Első aradi egyedüli szakszerű mosó és tisztító müintézete, összes házi ruháknak mosását, legolcsóbb egy-ségi árak és kezesség mellett el-vállalok.

Bettelheim K.

Telefon 184. ARAD. Telefon 184.

Aulich Lajos-utca 2. sz.

A legdiszesebb különlegességek, pi-perék, uj kelengyék, mosható férfi és női ruhák, függönyök legszebben és olcsón tisztittatnak.

SIMALYA KÁROLY

Arad és vidéke polgári temetőrendező vállalata.
Arad, Andrásy-tér 20. Telefon: 515.

Alólirottak a magunk, valamint kiterjedt rokonságunk és jó barátaink nevében is mély fájdalomtól megtört szívvel jelentjük a szeretett jó atya, após, nagy- atya, rokon és jóbarát

Szabó Jánosnak,

1903. évi május hó 2-án, reggeli 6 orakor, életének 81 ik évében, az Urban történt elhunytát.

Megvetve már a siri ágy: porrá lett a por! Megkésztetett a dicsőséges hajlék, melyet hittel várnak az igazak! Gyászoló vesztésük vigasztalása egyedül a hitnek beszéde, mely tanít, hogy „Azoknak, kik az Urat félik és szeretik, mindennek egyaránt javokra vannak“, és „a kik az igazak halálával hálnak meg, azok nem hálnak meg örökké“, mert „nem vész el az igaznak emlékezete!“

A megboldogultnak porrésezt Ferdinánd utca 8. számú házból május hó 3-án d. u. 5 órakor az ev. ref. egyház szertartásai szerint tartandó gyászma után fognak a felső temetőben a feltámasztás reményében elhantoltatni.

Arad, 1903. május hó 2-án.

Legyen álma esendes, emlékezete áldott!

Szabó Etelka,	Szabó Irma, férjzett Bornemissa Béla, gyermekeik Emília, Pepl és Miklós,
Szabó Lajos,	Szabó Emília,
Szabó Géza és neje, szül. Bauda Ilonka, gyermekeik Géza, Károly,	Szabó Árpád,
gyermekai, vejei, menyé és unokái.	

PÖSTYÉN:

Kénes Iszapfűrdők. Budapesttől 4 óra.

Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok-ra

erősítéssel első helyen ajánlva.

Tessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

A Baross parki kiosk megnyitása.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a

Baross parki kioskot május hó 2-án

ünnepélyesen megnyitottam.

Számos éven át a legelőkelőbb üzletekben — így Aradon a Zemplényi kávéházban — szerzett üzleti tapasztalataim azon kellő helyre jutottak, hogy t. vendégeim legmagasabb igényeit is kielégíthessem.

A kioskot teljesen kávéház szerint rendeztem be úgy, hogy a nap bármely idejében a kávéházakban nyújtandó italok és egyébek valamint az összes fővárosi és helybéli lapok igen tisztelt vendégeim rendelkezésére állanak. A kora reggeli órákban gyógyvizet poharankint is kímérek, hideg ételek, magyar és külföldi borok, kitűnő Polgári Szt. István sör, hollandi likőrök, ugyancsak fagyalt és mindennemű hűsítő italok a legjutányosabb árak mellett a legnagyobb pontossággal szolgáltatnak ki.

Hetenkint négyszer katonazene.

Főtörökvisem oda irányul, hogy a n. é. közönség bizalmát megnyerjem s legkitűnőbb ételek és italok, valamint pontos kiszolgáltatás és olcsó árak mellett ezen kellemes üdülési és szórakoztatási helyet minél látogatottabbá tegyem.

Szives pártfogásért esedezve
Arad, május 2-án
Kiváló tisztelettel,
Szűcs Frigyes

Ajánlunk ipar és háztartási célokra
rostált darabos

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;
bérmentve, házhoz szállítva,
kétszer mosott, valódi porosz

kovács-köszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;
elsőrendű szagtalan

fűtő köszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;
ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks,)

100 kiló 4 korona 20 fillér.
Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása
végett fél napi időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délelőtt 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Vidéki vas- és fűszer-üzletbe e szakmákban teljesen jártas, németül és románul tudó önállóan működni képes üzletvezetőt.

Aradi fűszer- és csomage-üzlet részére a könyvtelben jártas, teljesen szakképzett segédet, aki a magyar és német nyelvet érti.

Aradi játék- és díszmű-áru-üzlet részére fiatal, ügyes segédet.

Vidéki városba idősebb segédet, aki a fűszer- és rőfő-áru szakmában jártassággal bír s a német és román nyelvet érti.

Vidéki rőfő- és vegyeskereskedés részére a román nyelvben jártas, jó megjelenésű segédet.

Vidéki rőfő- és rőfőárú-üzlet részére a német és román nyelvben jártas, lehetőleg ízr. segédet.

Vidéki fűszer- és vegyeskereskedés részére fiatal, a román nyelvben jártas segédet.

Ajánlunk:

Az egyszerű könyvvezetésben és a levelezésben teljesen jártas, szépírású könyvelőt, aki ily minőségben helybéli nagykereskedésben alkalmazva volt.

A bőr-áru-üzletben (nagyban és kicsinyben) teljesen jártas, a magyar-, német- és román nyelvet beszélő fiatal segédet.

Kereskedelmi akadémiai érettségű tett. kalligráfus írásu. a magyar- és német nyelvben, továbbá a magyar gyorsírásban jártas fiatal embert, irodai gyakornokul.

Egyetemi kvalifikációval bíró int. egyént magántitkár, gyár, vagy uradalmi pénztárosnak, vagy valamely vállalat gondnokul, ki ily állásokban már működött. Övaddal rendelkezik.

Elsőrendű nagykereskedő cégnél sok évi gyakorlattal bíró könyvelőt, naponta 1—2 órai irodai foglalkozásra.

A fűszer- és vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédet.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkar. igazgató.

Kiadó nagy műhely

lakás és üzlethelyiség

Boros Beni-tér 2. sz. házukban egy 12 méter hosszú, 5 mtr. széles

világos nagy műhely

lakással, esetleg lakás nélkül

— kiadó. —

Egy

üzlethelyiség

hozzátartozó szép lakással. 1. évi augusztus hó 1-től kiadó.

Értekezhetni a tulajdonos Kneffel Károly és fia vaskereskedő cégnél Aradon.

Az „Első magyar általános biztosító társaság“-nál 12.000 koronára biztosított, de ennél is többet ért épületeim leégvén, azokért csakis 2166 koronát kaptam tüzkártérítésül. — Ugyanezen pompás társaságnál életbiztosításom is van: mit remélhetnek utódaim?

Arad, 1903. február hó 15.

Paulik Pál.

Tanító urak figyelmébe.

Kitűnő

vizsgai jutalom

könyv.

Vaday József. Tanulók vezérkönyve kötve 1 kor. diszkötésben 1 kor. 30 fill.

Országszerte használatban levő

vizsgalapok

helyes vonalozással.

„Haladás“ vizsgalap bekötési tábla, melylyel mindenki önmaga kötheti be vizsgalapjait, piros vagy fekete színben, használati utasítással darabja 1 korona.

Kérjük a tanító urakat kiadásainkat, melyek számot tevők, az ország könyvpiacán iskolákba bevezetni.

Csik János 16 fali olvasótábla.

„ ABC.

„ II. oszt. olvasókönyv.

„ III. oszt. olvasókönyv.

„ IV. oszt. olvasókönyv. (Sajtó alatt.)

Kun-Fülöp Csatt. Gazdasági ism. iskolák olvasókönyv.

Záray Odön. Földrajz a IV. oszt. számára.

Csik János. Földrajz a III. oszt. számára.

Aradmegye térkép-vázlata 6 fill.

Térkepe (sajtó alatt.)

Lejtényi Sándor-féle térkép vázlatok. Az öt világrész (külön külön). Magyarország és osztrák magyar monarchia térkép-vázlatai darabja 6 fillér.

Értesítő a népiskolák részére az új utasítás szerint (sajtó alatt.)

Dr. Hunyady. A helyesírás rendszere.

Megjelentek.

Ingusz I. és fia

kiadásában Aradon.

Magyar gyártmány.

Feltűnést kelt

Magyar gyártmány.

a „Turul” czipők olcsósága.

Férfi czipő
orós bőrből
3 frt 50 kr.

Férfi füzös
orós bőrből
3 frt 80 kr.

Női czipő
tartós
3 frt 25 kr.

Női füzös
tartós
2 frt 80 kr.

Női gombos
tartós
3 forint

Gyermek-
czipők
1 frtől kezdve

TURUL CZIPÓGYÁR RAKTÁRA,

Aradon, Andrassy-tér 4 Nádor-szálloda.

Eladó ház.

Radnai-uton 10/a. szám alatt egy emeletes ház kedvező feltételek mellett is szabad kézből

eladó.

All 14 lakosztályból és egy bolthelyiségből.

Értekezhetni ugyanott a házban.

Egy kisebb bolthelyiség esetleg lakással együtt

kiadó.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy Aradon

kárpitos és diszítő-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüsszel és Párisban elsőrendű műtermekben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelőknek legkényesebb igényeinek is megfelelek.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legutányosabb árak mellett.

Elvállalok okosán **lakásberendezéseket** helyben és vidéken. Költözködések alkalmával butorcsomagolást, ugyszintén használt kárpitozott butorok és billiardasztalok újra áthuzását gyorsan és olcsón eszközölök.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és diszítő

Thököly-tér 6/a. szám (Prolich-ház.)

Ma május hó 3-án

UJ-AMERIKA

ünnepélyes megnyitását Gyurkovits András zenekara játsszik.

Beléptidij nincs.

Kőbányai és Back sör, Meistrovits féle kitünő bor, hideg és meleg ételek.

Számos látogatást kér.

Steigerwald Gyula,

1064 Arad, Andrassy-tér 4. vendéglős.

+ Soványság. +

Szép testidomokat kaphatni a világhírű erőportól, amely a párisi 1900. évi és hamburgi 1901. évi kiállításokon aranyéremmel lett kitüntetve, 6-8 hét alatt 30 font kövéredés egész bizonyos. Orvosi előírás. **Reálisan szolid — nem szélhámosság, számtalan köszönő irat.** Ara dobozonkint használati utasítással, együtt bérmentesen küldve 2 kor. 50 fillér. Az összeget legajánlatosabb előre utalványon küldeni. **D. Franz, Steiner & Co. Hygienikus intézetének Berlin 59. Königrätzerstrasse 78. Ausztria-Magyarorszában kapható Török József gyógyszerárában Budapest.** 1058

Kedvező fizetési feltételek mellett!

Eladó ház!

Ujterem-utca 29-ik számú

lakóház

333 m²-ől területtel, szép tágas befásított udvarral s termőképes csemegezőlővel beültetett kerttel, vízvezetékkel s mellékhelyiségekkel

eladó.

Értekezni lehet Halász-utca 16. szám alatt.

Kedvező fizetési feltételek mellett!

Legfinomabb francia és angol

gummi különlegességek

a legolcsóbb árakért discret kiszolgálás mellett kaphatók

Wemfeld Vilmosnál

Budapest VII. Erzsébet-körut 56. sz. 1042

Elsőrendű francia gummi 1, 2, 3 frt tucatja. Angol prima 2-4 frt tucatja. Halhólyag 1 2 és 3 frt tucatja. Legfinomabb párisi női szivacsok tucatja 2 frt. Legfinomabb női gummi övszer db. 1 frt. Capot. Amer. tucatja 1 frt 50. 12 dróbból álló mintagyűjtemény 2 frt. Ujdonság villamos zseblámpa drbjá 2 frt.



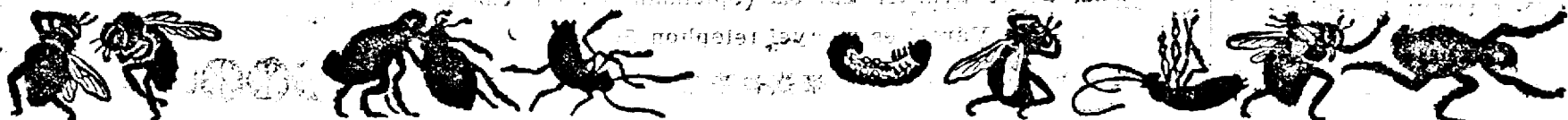
Zacherlin

nagyszerű rovarirtó szer.

Csakis üvegben tessék venni!

Kapható a következő ezégeknél Aradon:

- | | | | | | | | |
|---|---|--|--|---|--|-----------------------------------|--|
| Altmann Ede | Berger Izidor | Duzsek Kerencza | Fejér Gyula | Lős E. és Társa | Poppé Sándor | Schlesinger Béla | Vojtek és Weisz |
| Antmann Lajos | Daimel Lajos | Éles Armin | Guttman Samu | Meer Mór és Fia | Preisach Vilmos | Schwarz M. | Weisz Dávid |
| Baumann B. | Dürr Gusztáv | Färber Lajos és Testvére | Karátsonyi Antal | Nagy Farkas | Prolich István | Schwarz János | ifj. Weisz Mór |
| Belgrader K. és Tra | Dürr Kocsárd | | Lázár Gyula | Pollak József | Rothstein Mór | Steinitzer N. | |
| Uj-Arad: Eisele Imre, Theiss Miklós, Zimmer Mátvás. | Buttyin: Klein Márton. | Kis-Jenő: Messer Leopold. | Mária-Radna: Tones Ferencz. | Pankota: Borza Lajos, Buffek Kálmán, Lengyel Sándor, Pavlovics Constantin. | Soborsin: Róth Mór, ifj. Róth Bernát. | Uj-Szt-Anna: Henny Károly. | Világos: Kreftler Vilmos, Weber János. 1013 |
| Battonya: Fischer Izsák, Geller Ferencz, Maurer Gyula. | Csermő: Holländer Sámuel és Fia. | Mezőhegyes: Auspitz Lajos, Schönberg Jakab. | Magy.-Pécska: Simberger Sándor, Turszky Nándor. | Radna-Lippa: Eisele Mátvás, Reisenberger Miklós, Schwarz Ferencz. | | | |
| Horos-Jenő: Blau Dávid, Strausz Ignác. | Gurahoncz: Schwarz Sámuel, Weissberger Sámuel utóda. | | | | | | |



BLEIER L.

arany és ezüst műves

Aradon, Asztalos Sándor-utca 2.

Elvállal minden arany, ékszerés és ezüstműves szakmába vágó új és javítási munkákat 40 fillértől kezdve pontos és gyors kivitelben jótállás mellett. — Raktáron tart mindennemű arany- és ékszerárakat. 372

9603—1903.

Hirdetmény.

A csatornázási költségről szóló 25988/705—96. számú szabályrendelet módosított 20 szakaszát, mely szerint a háztulajdonos, a csatornázási költségre kötelezett bérlőinek be- és kiköltözését a bejelentési hivatalnak az ott díjtalanul a czétra kapható bejelentési lappal a költözéstől számított 8 nap alatt bejelenteni köteles, a nagyméltóságú m. kir. belügyministerium 187409 III—902. számú intézkedésvényével jóváhagyta.

Erről azzal értesítjük a város közönségét, hogy a módosított szakasz folyó évi május hó elsején kötelezően életbe lép.

Arad, 1903. évi április hó 18.

A városi tanács.

Üzlet megnyitás

Weitzer János-utca 2.

(Templom-utca)

Minorita-palotában.

Női kézimunkák, hozzávaló anyagok. Előnyomda és műrajzterem, monogram és himzőminták, gépkötészet.

Dus raktár

gyermekkalapok, harisnyák zsebkendők és művirág koszorúkban.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

Teljes tisztelettel

1038

Mesner Benő.

4—1903 m. g. sz.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a városi legelőkre bocsátandó szarvasmarhák és lovak után eső legeltetési és pásztordíjak folyó évi április hó 27., 28., 29., 30. és május hó 1., 2., 3., 4., 5., 6. és 7. napjain a városi pénztárba befizetendők.

A díjak lefizetésekor a pénztári hivatal kiszolgáltatja a legeltetési jegyeket, amelyekkel a szarvasmarhák és lovak a legelőre bocsátásra kitűzött napokon a legelőkre bocsáthatók.

A legelőre bocsátás idejét folyó évi május hó 11. és 12. napjaira tűzzük ki.

Arad sz. kir. város mezőgazdasági bizottságának 1903. évi április hó 25-én tartott üléséből.

Varjassy Lajos, s. k.
gazdasági tanácsnok.

FÉLIX GYÓGY-FÜRDŐ

Nagyvárad közvetlen közelében, vasúti állomás.

Kényelmes közlekedés vasúton Nagyváradtól fél. kocsin 1/2 órai távolságra. Május—augusztus hónapokban naponta 10. vasárnap és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváraddal. Az új vasúti állomás közvetlen a fürdőtelep mellett van.

Az európai hírnévű meleg természetes hévíz javító van: az izületek és izmok számos bántalmánál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, kőképződés és annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiasnál); különös borbajoknál, végre női bajoknál; belsőleg; heveny és idült gyomorbántalmak, májbajok és vesekövek esetében. Állandó fürdőorvos: dr. Matolay Károly.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 80 krtól 3 frt között változik. Gyógyterem (Cursalon) hírlapokkal és tekeasztallal. Terraszok szép kilátással. Kéttérmekek, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő éserdőben. Az erdőben jó tekepálya.

Hat fürdő: család- és kádfürdőkön kívül mórtürdők is vannak rendszeresítve. Állandó kórház zenekar. — Telefon-összeköttetés Nagyváradal.

Az elegánsul berendezett lakoszobák, kád- és fürdőfürdők, továbbá a Félix-fürdő elismert jó konyhája és pinczéje készen várja a legkülönbözőbb igényű vendégeket. — Gyors és pontos kiszolgálás és mérsékelt ár által igyekezni fogok t. vendégeimet teljesen kielégíteni.

2636

Kiváló tisztelettel KERNÁTS JÁNOS, bérli.

Üzlethelyiség
kiadó
Andrássy-tér 22. sz.
házban minden órában. 1048
Értekezni ugyanott özv. Kiss Istvánnénál.

Igen fontos gyomorbetegségeknek

Étvágytalanságot, gyomormegterheléseket, szédülést, rossz emésztés folytán bekövetkezett fejfájást stb. azonnal gyógyítanak az ismert **Brády-féle Máriaczei gyomorcsöppek.**

Minden gyógyszertárban kaphatók.

I üveg ára használati utasítással 40 kr., kettős üveg 70 kr.

Számos ezer köszönő- és elismerő-irat. 2694

Főraktár: Aradon Gutori Földes Kelemen „Salvator” gyógyszerüzében.

Hamisítványoktól óvakodjunk! Az igazi *Brády* aláírással vannak Máriaczei gyomorcsöppek védjeggyel és ellátva.

Tessék vigyázni, hogy a híres valódi Brády-féle Máriaczei gyomorcsöppek, üvegenként 40 kr-ért és a kettős üvegek 70 kr-ért, árusításának, míg másféle hamisítványok, utánzatok értéktelenek, olcsóbb áron, legtöbbször 35 kr-ért árusítatnak.

Nagyszebeni Földhitelintézet.
A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk
jelzálogkölcönöket
10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 $\frac{1}{2}$ és 50 évi visszafizetésre (amortisátlóra) féléves részletekben, melyekben ugy a kamat, mint a tőke törlesztése benlogialtatik.
A kölcsönök készpénzben a záloglevelek teljes névértékben fizettetnek ki.
A kölcsönök közvetítését eszközli megbízottunk
Szücs F. Vilmos Aradon,
ki is mindennemű felvilágosítással szolgál.
Nagyszebeni Földhitelintézet.
Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsönt kereső közönséget, hogy ugy mint eddig, továbbra is bizalommal forduljon ügyeivel hozzám, elvém mindenkor a közönség szolid kiszolgálása volt s marad is
A bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, díjazásom utólagos.
Tisztelettel
SZÜCS F. VILMOS
Igazgató és földhitel kölcsönintézet 38
Arad, Boros Beni-tér 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.
Városi és megyei telefon 509.

Stiaszny József

kaptala és sánfa készítő

Aradon, Andrássy-tér 4. sz. (Nádor szálloda-épület)

Kiszolgált 1901. és 1902. évben.

Ajánlja magát mindennemű kaptala és sánfa készítésére pontos kiszolgálás mellett. 24 év óta fenálló üzletem tanuskodik jó hírnevemről. Főtörkövésem: bevőmet a legjobb anyagból készült áruval jutányos árak mellett kiszolgálni. 281

KNIZSE IGNÁCZ

puska műves

Aradon, városliget polgári lövöld.

Elvállal minden szerkezetű fegyver kisebb és nagyobb javítását és új agyazást-, csőbarnítást jutányos árban 287

jótállás mellett.

Továbbá raktáron tart legjobb minőségű fegyvereket, revolvereket, sörétet, töltényeket és minden szakmába vágó cikkeket, a legjutányosabb árak mellett.

Bräuner Vilmos

diszfestő

Aradon, Kapa-utca 12 a.

Elfogad a disz és szobafestésterén bármely munkák elkészítését, úgy mint

templom, terem, kastélyok, stb.

belső díszítését,

színházi díszletek és tájképek megfestését. 289

Vidéki munkákat pontosan eszközölök. — Vázlatokat és költségvetést kívánatraingyen készítek.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatala.

5753—1903. k. h.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város mezőgazdasági bizottsága a szarvasmarhák és lovaknak a legelőre bocsátása határidejéről f. évi május hó 11. és 12-ikét tűzvé ki, az előzetes állatorvosi vizsgálatot és bélyegzést ugyanezen napokra rendelem, és pedig azok az állatok (lovak és szarvasmarhák) melyek legelőre kihajtatnak a belváros, Erzsébet külváros és az újtelep városrész állatállománya a vásártéren május hó 12-én reggel 6 órától déli 12 óráig, lesznek megvizsgálva és bélyegezve.

A legelőre nem járó lovak a városban f. évi május hó 10-én vasárnap délelőtt 6 órától ugyan csak a vásártéren lesznek megvizsgálva, miért is tulajdonosokat főhívom hogy a fent kitett határidőben állatállományukat megvizsgálás céljából előállítsák.

Arad, 1903. évi április hó 29-én.

Sarlott,
főkapitány.



Salgó-Tarjáni kőszénbánya-részvény-társulat



Budapest, V., Erzsébet-tér 16. sz.

Szénosztályozás:

Gőzcséplőgép-, gőzeke- és szobafűtésre:

Darabos (tömör) szén és kockaszén.

Továbbá:

Diészén	} gyári kazánfűtésre
Durvaszén	
Aknaszén	
Rostált aknaszén	
Aprószén	
Kovácsszén	körkemenczefűtésre. kovácsolási célokra.

A társulat széntermelése évenként:

Salgó-Tarjáni bányákban 10 millió
Petrozsényi bányákban 6 millió

A vezetése alatt álló Esztergom-Szászvári kőszénbánya-részvénytársaság termelése évenként:

Dorogh-Annavölgyi bányákban 2.4 millió
Szászvári bányákban 0.6 millió

Össztermelés 19 millió

m é t e r m é l é s

Megrendelések központi irodánkhoz: Budapest, V., Erzsébet-tér 16. szám alá intézendők.

Jutányos árak és pontos, gyors szállítás!

2682

Mérleg-javító műhely!

Weisz Jenő

épület és műlakatos

Aradon, Szent Pál-utca 1. szám,
(a zsidó templommal szemben.)

Ajánlja magát minden az épület műlakatos és mérlegszakmába vágó munkák elkészítésére, u. m.: épület va alások, sirrácok, kovacsolt vasból kerítések, takaréktűzhelyek, szivattyus kutak és mindenemű mérlegek javítását. Továbbá eláll a vízvezeték és fürdőszobák berendezését, jutányos árak, pontos, gyors és legjobb kivitelben.

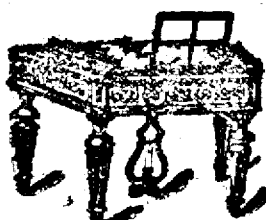
KISS ALBERT

kárpitos és díszítő

Aradon, Varjassy József-utca 13. sz.

Elvállal minden a kárpitos és díszítő szakmába vágó munkákat, úgy mint matrácok elkészítését, továbbá bármilyenmű javításokat a legjutányosabb árak mellett.

Dívánok és matrácok folyton raktáron tartatnak. 238



Pártoljuk a hazai ipart!

Szép és jó munkáért

Páris, London, Stockholm és Budapesten kint tartatve

Varju Béla

es. és kir. szab. műhangszer-ípar telepe
Budapest, VIII., József-körút 20. sz.

A székes-főváros valamint több zenekar és tüzoltótestület szállítója.

Saját kéziműnyű hangszerek, u. m.:
frtől frtüg frtől frtüg
Izola-hogedük 5 15 Trombiták . . . 4 70
Kijátszott régi hangedük . . . 20 1000 Harmonikák . . . 3 80
Fuvolák 3 80 Arisztónok . . . 14 35
Játéka 6 bótálpapírral, valamint mindenemű pengés vonó és fuvó-hangszerekben.

Czimbalmok,

45 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett.
Bármilyenmű hangszerek javítása.
Olcsó árak. Pontos munka. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gebei Sándor

ács mester

Aradon, Sina-utca 5.

Elvállal minden az ács szakmába vágó új és javítási munkákat, u. m.:

fedelek, pajták, szinek és gazdasági féro helyek elkészítését

jótállás mellett, jutányos árban és pontos kivitelben. 420



Üzlet áthelyezés!

Albrecht Ágoston

ezelőtt: CSEH KATALIN

ke z t y ü - ü z l e t é t

1903. május 1-én

Salacz-utca 1-ső szám a.

Lócs-féle házba

helyezte át.

1067



Hirdetmény.

A jelenleg is üzemben lévő és igen jó forgalommal bíró

Kánya Géza-féle

Arad egyik legrégebb

sör csarnoka,

étterme és nyári kerthelyisége,

hozzátartozó **vendéglősi lakással** és mellékhelyiségeivel együtt

1904. évi május hó 1-től

egymás után következő **6 évre** előnyös feltételek mellett

bérbe adó.

Értekezhetni **Nagy Lajos** háztulajdonosnál (a fehér kereszt és központi szállodák bérlőjénél.) 1065

Kerestetik egy

2—300 korona óvadékkal

rendelkező oly, lehetőleg

gyermektelen

házaspár,

kik **20—25 fiatal embernek** élelmezését látják el.

Szükséges konyha- és egyéb felszerelések rendelkezésre állanak. — Ajánlatok „tishti étkezde” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 1048

248—1903. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a bodrogi, kurticsi, libásdülöbéli, sofronyai és tornyai törvényhatósági utaknak 1903. és 1904. években rostált kavicscsal és a vizesi törvényhatósági utnak ugyan csak 1903. és 1904. években zuzott kavicscsal való befedése s az ezen czélra szükséges rostált, illetve zuzott kavics beszerzése, kifuvarczása és beagyazásával járó munkálatok elvállalása iránt folyó évi május hó 4-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: I. Bodrogi utra 280 kor. II. Kurticsi utra 2800 kor. III. Libásdülöbéli utra 2000 kor. IV. Sofronyai utra 2500 kor. V. Tornyai utra 1627 kor. 20 fillér. VI. Vizesi utra 12634 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtés megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1903. évi április hó 27-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.

Egy csoda hangszer! a Trombino.



Tanulás és hanglegy ismeret nélkül azonnal játszhatja mindenki rajta a legszebb dalokat, táncdarabokat, indulókat, u. m.: Sackingeni trombitás, Sei nicht böß. Beim Souper, Radeczky induló stb. és még 200 más kiváló zenedarabot, ezen az újtalálmányu, kitűnő és elegánsan kiállított trombitán az u. n.

„Trombino“-n.

A Trombino a jelenkor legszenzációsabb találmánya és mindenütt nagy feltűnést kelt, különösen akkor, ha valaki egy társaságban egyszerre csak mint kürtművész lép fel, holott az illetőnek ezen tehetségéről azelőtt senki tudomással nem birt. Minden dal tanulás, fáradság és erőlködés nélkül azonnal játszható, csak a megfelelő hanglegy szalagot kell beilleszteni. **Pompás zene, szép és erőteljes hangokkal.** Mulatságoknál, társaságokban vagy otthon, a legszebb szórakozás. Kerékpár-, kocs- vagy gyalog-kirándulásoknál, csolnakázásnál a legmulattatóbb kísérő. Tánchoz vagy énekisérethez kiválóan alkalmas. A Trombino gazdag tartalmu daljegyzékkel együtt, melyben könnyen megérthető magyarázat is van: I. minőség finom nickelezéssel 9 dallal **3 frt 50 kr.** II. minőség finom nickelezéssel 18 dallal **6 frt 50 kr.** Dal-lemezek az I. minőséghez darabonként **80 kr.**, a II. minőséghez **50 kr.**

Egyedüli szétküldési hely utánvétellel

1018

KERTÉSZ HENRIK, Bécs, I. Fleischmarkt 9—976.

Gyógyhely

Fenséges és előkelő nyári tartózkodási hely. Déli vasút állomása Pölschach. 6 óra Béctől. Idény májustól—szeptemberig.

Rohitsch-Sauerbrunn

A
fürdőhelyek
gyöngye!

1902:

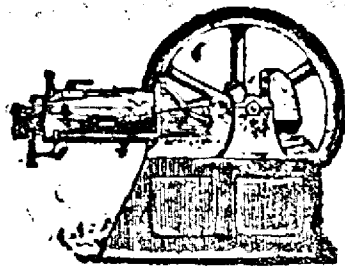
3100 fürdővendég (a legmagasabb szám fennállása óta).

A „Templomforrás“ és „Styriaforrás“-ok legközelebb állanak a karlsbadi és marienbadi forrásokhoz. — Gyógyhely gyomor-, bél-, máj-, vese-, hurut, légzési bántalmak, cukor betegség, epekő és hólyag bántalmak ellen. Nagykiterjedésű park, lomb- és fenyőerdők, terepcurához. 3 nagy fürdő-intézet meleg-, hideg- és ásványvíz fürdőkhez. Különleges fürdőzene. Sport fogadási játékok. A fürdők leírását tartalmazó füzetet és prospektust készséggel küldi

2700

az igazgatóság.

Elismert legjobb és legolcsóbb BENZIN-PETROLIN GÁZMOTOROK és lokomobilok



villamos gyújtással és szelep-kormányzattal a legmesszebb menő kezesség mellett mindan gazdasági célra alkalmas. Nem gyorsítók, tehát malomüzemekre különös előnnyel használható.

Szállítja kedvező fizetési feltételek mellett

OSERS és BAUER

motorgyára. Magyarországi vezérképviselő és raktár

2731

DÉNES B. Budapest, VI. Váci-körút 61. sz.

Arjegyzék ingyen!

† Tisztességes ügynökök kerestetnek. †

Eladó egy Marschal-féle

4 légkörnyomásra engedélyezett, nagyobbított tüzszekevényű, 8 HP lóerejű

LOCOMOBIL.

A gőzgép teljesen hibátlan állapotban van és minden javítás nélkül azonnal üzembe helyezhető. 1901. évben új tüzszekevény lett beletéve, és ugyanakkor lett meg is nyomtatva.

Gyári száma 6118. Ára 1800 korona. Vennék egy 8 lóerejű géphez való 2—4 év óta használatban levő „új rendszerű“

cséplő gépet.

Schillinger Samu,

Erdőhegyi gőzmalomtulajdonos.

1047

„FMKE“

padlólakk és parketta-fénymáz a legjobb.

Teljesen magyar gyártmány a Meer Mór és Fia-féle

mosható „FMKE“ takarékos parketta-fénymáz

kipróbált, legjobb máz **parketták, puhapadlók, linoleum és butorok** fényesítésre, legzélszerűbb és legolcsóbb, mert a

- | | |
|-------------------|--|
| FMKE parketta-máz | használatára könnyű és egyszerű. |
| FMKE parketta-máz | azonnali használatra készen van és így főzni nem kell. |
| FMKE parketta-máz | feleslegessé teszi a fáradságos kefélet, amennyiben egy puha ruhával megdörzsölve tükörfényessé válik. |
| FMKE parketta-máz | viztől nem válik foltossá. |
| FMKE parketta-máz | mat butorok beeresztésére előnyösebb mint a brunolin. |
| FMKE parketta-máz | a legolcsóbb, mert 1 kiló 90—100 □ méter parkettára elegendő. |

Ára: 1 kilós dobozban K. 2.40, fél kilós dobozban K. 1.30, negyedkilós dobozban K. —.70.

A FMKE szobapadlólakk

rögtön szárad, szagtalan és mosható világos sárga, sötét sárga és mahagoni barna szép színekben, 1 kiló tisztasulyt tartalmazó dobozokban 1 kiló **2 korona.**

5% az „FMKE“ javára 5%.

Teljesen magyar gyártmány, gyártja

835

Meer Mór és Fia festékkereskedése

Arad.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
József Kherczeg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Am apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban:
József Kherczeg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

szen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúító helyein.

Eladó ház.

Egészen új ház, mely még 10 évig adómentes, áll 2 szép nagy szoba, 1 nagy konyha, szép nagy pincze, éléskamra és hozzátartozó mellék-helyiségekkel, igen könnyű feltételek mellett szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóban. 968

Eladó

egy 50 év óta fennálló korcsma-üzlet. Czim a kiadóhivatalban. 1026

Tisztelettel értesitem

a n. é. üzletfeleimet, és az építő-közönséget, hogy építészeti irodámat Fábrián utca 6. sz. alól Erzsébet körut 13. sz. alá helyeztem át. Tisztelettel Gábor András. 1024

Kerékpárok, Styria, Waffenrad

új és használt, kedvezően kapható. Kovács Soma czégnél Aradon. 1057

Adómentes ház eladó

élénk forgalmu helyen mely 2 utcára szól. Befelé közepén egy emelet, 1300 forintot jövedelmez évente. Eladási ár 12.000 frt. Czim a kiadóhivatalban. 1052

Jó karban levő

zongora eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1054

Vendéglői

konyha vezetésbeni segédkezéshez egy 15—16 éves jó házból való leány felvétetik. Braun és Schuch Millenium Arad. Délelőtt 10-től 12-ig jelentkezni. 1039

Szabad kézből eladó

az Orczy-utca 17. és Török Gábor-utca 1. számú házak együttesen esetleg elkülönítve. Bővebbet özv. Münz Ferencznél Hunyady-utca 1. szám. 1035

Cséplőgarnitúrák,

keveset használt magyar és angol gyártmány magányos cséplőszekrények és lokomobilok minden nagyságban kaphatók Kovács Sománál, Aradon. 1056

Eladó ház.

Az Aulich Lajos-utca 17. számú. jó karban lévő, jól jövedelmező bérház, szabad kézből eladó. — Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál. 859

Két jó karban levő

bicikli eladó. Halász-utca 16. 1062

Kényelmes új családi ház

saját vízvezetékkel, nagy sarok-telekkel igen jutányosan eladó! Megtekinthető Simándi- és Lenkey-utca sarkán. 1068

Jég

kapható havi bérletben házhoz szállítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon 199. szám. 1034

Ugyes,

tisztességes szobalány kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Lakást keresek.

Négy nagy szobás lakást keresek augusztusra a főtéren, vagy annak közelében. Ajánlatot „Nagy szobák” czimen a kiadóhivatalba kérek.

Magyaráton,

a „Nagyuri hegyen” 7 katastr. holdnál nagyobb szőlő terület, a melyből 5 kat. hold megforgatva és gyökeres amerikaival beültetve van, jutányos árban eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 918

Az építető közönség figyelmébe!

Van szerencsém a t. építető közönség tudomására hozni, hogy építési üzletem és telepem folyó évi május hó 1-től Knézich Károly-utca 3. sz. alól kapa-utca 37. szám alá helyezem át. Amidőn a nagy érdemű építető közönség irántam 7 év óta tanusított pártfogását megköszönöm, kérem azt részemre továbbra is főtartani. Kiváló tisztelettel: Szidor János, vizsgázott kőműves mester, mint az aradi képesített és jogosított kőműves mesterek egyesületének tagja. 1096

Pikó János

szobafestő és mázoló

Aradon, Csiky Gergely-utca 6. sz.

Elvállal minden, a

szobafestő és mázoló

szakmába vágó munkákat a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben, jutányos árak mellett. 374

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilynemű **uri öltönyök** mérték szerinti elkészítését a legjobb **divat** és pontos **szabás** szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

FISCHER SAMU

uri és női czipész

Aradon, Weitzer János (volt Templom-u.) 15.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legújabb divat szerint és legjobb anyagból készítve, jutányos árak mellett. 156

Fő törekvésem oda irányul, hogy úgy mint eddig, továbbra is a t. rendelőim állandó bizalmát kiérdemeljem.

Javításoknál a legnagyobb gondot fordítok.

Ponta Vazul

egyenruha és uri szabó

Aradon, Pécskai-ut 6. szám.

Készít mindennemű **egyenruhákat** pontos előírás szerint, ugymint **uri ruhákat** a legújabb divatu szövethől és **sickes szabás** és **jutányos árak** mellett. 586

Végh István

épület és diszmu-bádogos

Aradon, Boros Béni-tér 10. (Nádor-utca sarkán.)

Elvállal mindennemű **ornament épület bádogos** és **templom-tornyok fedését**, továbbá **vízvezeték munkálatokat**, **fürdőszobák felszerelését**, **konyha berendezéseket**, **u. m. csebet és csőrepedés javításokat**, **ugy helyben**, **mint vidéken** a legjutányosabb árak mellett, pontos és gyors kivitelben. 573

Szeifert János

szobrász

Aradon, Magyar-utca 29. szám.

Ajánlkozik mindennemű

képfaragó munka stilszerű kivitelére, ugymint: **butor-épület-és templomfaragványokra**, továbbá a **szobrászszakmába vágó munkákra**; folyton **dus választéku képmunkát tartok raktáron**, melyet a legolcsóbb árban számítok.

Tervrajzokat ingyen készítek. 188

Muzslai Gyula

uri szabó

Uj-Aradon, Fő-ut 24. (Népbank-épület.)

Jutányos áron készít legújabb **divatu és remek szabásu**

uri öltönyöket

hazai és angol szövetekből. 445

Levelezőlap általi megkeresésre házhoz jövök.

Varrónó,

aki a legkomplicáltabb tolletteket

elismert jó ízléssel

és gyorsasággal készít

ajánlkozik házakhoz.

Szíves megkeresések: Kápolna-utca 2 sz. ajtó 4. 265

Epilepsia.

Aki epilepsiában, ideges görcsökben, vagy egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen és bérmentve kapható: **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a/M.** 2749

Van szerencsém a t. hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy helyben, **Andrássy-tér 20-ik szám alatt** (Weinberger János czipészüzletének tőzomszédságában) egy a mai kor követelményeinek minden tekintetben megfelelő

női kalap üzletet nyitottam.

Raktáron tartom a legizlésebb párisi és bécsi modell kalapokat.

Az árak meglepően olcsók.

Javításokat és átalakításokat, olcsón és a legjobb ízléssel eszközölök.

A nagyérdemű hölgyközönség szíves pártfogását kéri

Mademoiselle Serah

(Löwenberg S.)

775

Andrássy tér 20. sz.



500 forintot fizetek annak, ak-

Bartilla fogvizének használata mellett, üvegje **35 kr.** valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösöl**, (E. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. Kapható **Aradon**: Ring Lajos Asztalos Sándor-utca 1. sz. **G. Földes Kelemen**, Deák Ferencz-utca 11. sz. **gyógyszertárakban**, és **Krausz Elemér és Társai** droguerijában, **Andrássy-tér**. — Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-főle** fogvizet. Hamisítványok feljelenítői **161** díjaztatnak. 129



A legjobb fémtisztító szer

ma és az is marad az

AMOR

fémtisztító gyönyörű fényvel.

Mindenütt kapható 14, 20 és 30 filléres dobozokban.

Gyáros: Lubszynski & Co., Berlin N. O. Ügyeljünk az „Amor” védjegyre.

1051

NEUMANN M.

férfi-, nő- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

1000

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készíttetnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

HA elegáns, szép, **CZIPŐT**
könnyű és tartós

akar venni, úgy saját érdekében ne mulassza el megtekinteni a

PORTER-CZIPŐKET.

Házbaküldés kora reggeltől késő estig.

Városi és megyei telefon **324.**

Vidéki rendelések azonnal eszközöltetnek.

Porter Vilmos Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér!**STERN M. A.** Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

ALAPITTATOTT 1875.**TELEFON 238.**